

ناول

بختیالی

عبدالقادر مجرم

خپرونکی : هیواد ادبی یون کلاسیف
الله

Ketabton.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د کتاب پیژندنه

بختیالی

د کتاب نوم

عبد القادر مجرم

لیکوال

عبد القادر مجرم

کمپوزر

۲۰۱۴

د چاپ کال

۹۰۰۰

د چاپ شمېر

۵۰ روپۍ

بیه

Email/ groupm@yahoo.com

MOB. 03023809538

سرپرست: عبدالرزاق کلاسی

د ليکوال چاپ شوي کتابونه

- مات وزری
- ژوندون او امیدونه
- داسي يې ولي وکړل
- لويه لار ده څوک به راشي
- مينه مروره شوه
- دوی هديره نه لري
- (بختيالی) همدا اثر

تړون

دهغو شاعرانو او ليکوالانو په نوم
چي کتابونه يې ناچاپه پراته وي. د چاپ
وس يې نه لري

عبدالقادر مجرم

په بختيالی پوري ژوند خپلي دنگې ونې پند
وجود، بڼاهسته تگ او ورکړی وو، رمضان خوهم د دې په
دنگه ونه، پند وجود، بڼاهسته تگ مټين شو چې ويې غوښته

رمضان خپله هستي، نېستي، ملکېت تر اولې ښځې د
ناروغۍ پروخت جارکړو د پلار، نيکه ور پاتې مخکې يې
توله د بختيالی په ولورکې د دې پلار ته ورکړه، کله چې يې
بختيالی را واده کړه

يو د کلي هغه سرای چې درې خونې د شمال له لوري په کې
لوېدلې وې په هغو کې هم ده دوو خونو سروڼه پټ وو چې په
يوه کې لا تر اوسه دروازه نه وه د دريمې خونې دېوالونه
پوره وو، خو پر سريې نور هيڅ نه وو يو شاتير پر پروت وو
چې دېرو لمړنو او بارانونو تک سپين اړولی وو، چارپېره
دېوال يې يونيم گز جگ چې سريې د بارانونو او بو ورسره وړی
وو، د سرای دروازه يې د سهېل په لور وتلې وه.

څلور گزه مخته د ملکداد د خونو شا را لگېدلې وه د ملکداد د
هرې خونې د شالور ته يوه يوه غټه موری درلوده چې د انارو

نری، نری لښتې یې پټه کې نیولې وې چې درمضان د سړای
ختیځ هم د لوېدیځ له لوري دده څه مخکې پرته وه.
دا چې رمضان بې له دې سړای او پټه دې سړای پوري مخکې
بل هیڅ هم نه درلود ځکه یې د بل مزدوری او بزگرۍ ته ملا
تړلې وه

بختیالی د پرې ورځې ورته وویل "زه به هم پټه کښت
کړونده کې کار در سره کوم" خود ده «هو» پر خوله نه راتله، دا
چې کښت له کوره د پرلري وو ځکه دی و پرېدو چې داسې نه
وي بختیالی ته څوک پټه لاره کې ودریږي یا لاس ورواچوي
پټه شرمونو بڼه مې و شرموي.

رمضان بختیالی ته د مرستې اجازه نه ورکولو وجه هم دا
وه.

بختیالی هم پوهېده چې مېړه مې د داسې سوچ سړی نه دی
چې "نښې دې له خپلو خاوندانو سره پټه کړندو کې مرسته نه
کوي" دا پوهېده چې "خلگ ټول گوته پټه غاښ ما ته جبران
جبران گوري"

یوه ورځ خو لاداسي هم وشو چې څو ځوانان پټه لاره کې یو
ځای سره ناست وو، کله چې بختیالی پټه لاره تېرېده یوه ور
پسې یو کړو "له نظره مه شي" دې یې هیڅ جواب ورنه
کړو. پټه تلو تلو کې یې پر دا خندل دوی ځوانان څه خبر دي
چې دې د ځان هغه عیب خوندی ساتلی دی کوم چې د دې د
ښکاره ښایست "توهین کوي".

داسي به هم نه وو چې د دې ټولو به نيت خراب وو ، ډېر به شاهد په دې نيت په لاره کې ناست وو چې دا ماڅيگراوبو ته ځي د تگ ننداره به يې وکړو د دوی په نيت به خداى خبر وو ؟
دې ځکه پروانه په کوله چې و دې ته خپل بنائيسته تگ له وختونو وختونو معلوم وو او هم يې دا يقين وو چې داخلگ زما د قدمونو نندارې ته ناست دي ننداره يې کوي.

په دې ډول څو کلونه تېر شول ، اوس نو بختيالی د دوو ماشومانو مور وه ، يو سړى چې دې په دا څو کاله نه وو ليدلى لکه د دې لېورزى .

چې د دې دمېره دميراث خواره زوى وو " اوس اوس له جېله راغلى وو .

له دې سړي د دې ډېرېد راتلو لکه د ملکداد چرسک تل به يې په لاره کې ناست وو ، يوه لوېشت قد ، نرۍ وچکۍ مخ ، ژر لوى غاښونه ، تارتار ږيره به يې ښه په تېلو ننولې وه (ډېره غوړه کړې) چې چوغۍ سترگې به يې ترور څو پوري په رنجو تورې وې .

چې د اېډه ورنزدې شوه ده به پر غوړ لاس کښېښودو په لوړېږغ به يې کاکړې غاړې وويلې

لگوي د پښو نوکان

خواره سې غرق د کو ځوانان

په نوکان وهي لمن

لاره ژر غاړگي د ځاؤ لن

ښائسته دى ولنک په پوره

ہ۔ کپنی راخی اوبولہ

دې تہ بے ہفہ متل وریاد شو "زہ پء داسی خای کھ دی چپ لمر
یہ نہ دی لیدلی" کله کله بے یی لہ غارو سرہ سرہ نور ہم خہ
نہ خہ وویل

"ستاد لاسہ خوزما خوب تنستہ دلی دی تل مہ ستا اندہ بنسنہ
وی....." خو خورخی یی پوہ کری سپہ ولی داسی کوپ خیل
کار کوہ د عزتمنی کورنی یی مہ د خیلی کورنی عزت اخلہ،
مہ زما او زما د مہرہ نیت سرہ بدہ وہ، کہ د کلی خلگو و
لہ دلی بیابہ تہ پء خلگو کپ پء کومو سترگو گرخی او زہ پء
کومو او یا زما مہرہ ولیدی؟

سپہ سر نہ خلاصاو، دہرہ یی سترپ کرہ، یوہ ورخ یی مہرہ
لہ کورہ بنار تہ لار خوانبی یی د د باندي وتونہ وہ، غتو کپ
ناسکہ "لور زرينہ، زوی خا خان" تہ یی وویل کہ (انا) چہری
پوہنسنہ کولہ ورتہ "ویاست او بو تہ لارہ راخی" وروکی زوی
یی پء غہر کپ واخست پء خفاستہ لہ یوہ او بل دہوال سرہ د
ملکداد تر کورہ ورغلہ دایپ د مہرہ د میراث خوارہ کورو
چپ دپ کله ہم پء سترگونہ وو لیدلی د ملکداد لہ بنخپ چپ
یی پوہنسنہ کولہ، دہغی پر خنگانہ یی پروتہ دود، تر مخ
یی د شلومبو کہ کونجی لیدہ.

پوہنسنہ یی خینی وکرہ "برہنمین چہری دی" (ملکداد)
د ملکداد بنخہ چپ د شلومبو کونجی تہ یی لاس وراچاؤ پء
ہفہ خونہ کپ دی

بختيالی چي پروني يي پر مخ سما وؤ پء هغه خونه وردنه
شوه

ملڪداد چي يره پنبه يي پر هغه بله اړولې زه "نبت ته
پروت سپيني غتي تسبي يي پء يوه گوته اړولې پټكې يي پر
بل بالنبت ورته پروت ووده د پټكې د پر سر كېدلو هڅه
كوله چي راپورته شو پټكې يي پر سر كا وؤ "بختيالی ته او
زمونږ كور؟" له روغېره پس

بختيالی له شرمه كېنښته كتل ناسته وه ډېر د زړه پء زور يي
د زوی كېسه ورته وكړه.

ملڪداد د مسخرو پء ډول له وړې خندا سره ورته "وويل زړه
به يي درسه غواړي"

بختيالی چي دده لخوا د پروني ځاك نيولی وود پروني هغه
ځاك يي پء غاښو كې ټينگ ونيو و خپل ماشوم يي پء غېږ كې
واخيستو ولاړه شوه، له ډېره تهره يي سرد دروازې له
چوكاټه وواهه.

ده پء كټ كټ وخنډل "زه به يي پوه كړم".

پء لاري يي له ځانه سره فيصله وكړه چي پلار او زوی سره
خبر دي پء دې بله ورځ چي اوبو له لاره، د كلي بنڅو وړپوري
خنډل، ټوكې يي ورسره كولې "خواره شې ته يي څه پروا كوي
لېوړزی دي دومره پء حق راست دی ټول ماڅيگر پء لار كې
درته تېر كړي".

بختیالی، چپ پٺ لاس رسی کڻوله له (څا) یې اوبه راکښلې، کټ کټ ویې خندل، "دی هم غواړي چې د رمضان چل ورسر وکړم".

یوه بله ښځه چې کلیواله او همخولې یې وه، د پوزي چارگل یې سما وؤ "له هغه سره دي څنگه چل وکړی؟".

بختیالی، چې له (څا) راکښلي اوبه پټه گوډي کې تویولې پټه کېسه یې شروع وکړه.

"رمضان چې زه نه وم غوښتې، یوه ورځ پټه غره کې پټه مخه راغلی ما او مور بوتې کول، دی به نو هم خود پټه یو کار پسې وو، تر ما چي تېر شو، پټه تلو کي یې تر شا ډېر ډېر راکتل، پر یو هسک ځای کښېنستو، ما ته یې له هغه ځایه کتل، زه او مور روانې شوو، دی تر هغه وخته پر هغه ځای ناست وو، تر څو موږ پټه کیږدی دننه شوو.

ما ښام دی هم راغلی زموږ کیږدی ته ودرېدو، نارې یې کړې "مسافر یم داودس اوبه که مو راکړې؟".

اوبه مو ورکړې، پلار مې پر کورنه وو، شپه یې وکړه، سهار یې مورکۍ ته دا کېسه کړې وه "ښځه مې وفات شوه که دې دا لورکۍ راکړې وای؟" زه نه وم خبره چې دی او بابا له ما نه پټه کې تر ډېره سره نزدې شوي دي. له هغې ورځې پس چې بڼه زه له کېږي راووتم پټه هغه لوربه مې وکتل سړی ښېر هغه لور ځای ناست وو.

یوه ورځ مې پری پر اوږه کړو د بوټو پټه بهانه له کور راووتم، سړي ته ورغلم لاس مې له خولې ورته واخیستو ته غم

نہ لڙي سهار راسي پر دې خاي کنبښې تر ماښامه د چا
په عزت کې نه يې د خلگو عزتونه اخلي". سړي خندل
سوکه سوکه زما پر خوا را روان وو سړي سم دستي را
وغورځېدو ماته يې لاس را واچا وو، ما هم غېږ ور باندې
وگرځوله، دې زما له زوره تاخبره وو، خوارکي مې ومخکه
ته کړې، په هغه له کوره راوړي پري مې ټينگ وټاږه، زه
کور ته لاړم مور ته مې کېسه وکړه مور زما د خبري له
اورېدو سره سم څرخي وغورځاوه.

"پر خوله لاس ونيسه چې ويل چاته وه نه ووايې، زموږ له
دې سړي سره خبره روانه ده تا ورکوو". زه حقه جېرانه
کښېنستم دلته نو پر گودر ټولوناستو ښځو په کټ کټ
خندل

يو بلې ته ويل خوري تر اوسه مو اورېدلي دي چې يوې
ښځې سړي غوڅار کړی دی دا ټول خو يې هوس وچ کړې".
بختيالی چې د (څا) رسۍ را خلاصه کړه دوی يې کښېنولې
چې تاسو يو گړۍ پس راپسي راسی زه دی گورم که وو
بختيالی چې راغله دی په لاره کې ناست وو دې گوډی پر
لوړه کښېښوی دده په خوا ور روانه شوه "دده زړه د
خوشالي ټوپونه شروع کړو چې کار جوړ شو" دا چې ور
نژدې شوه ته شرم نه لري د ووبې ورسۍ ته يې لاس کړو.

څوک چې شرم نه لري له هغو سره بختيالی داسې کوي
چې ورسېده دی ولاړ شو دې غېږ پر وگرځوله ومخکه ته
يې کړې هغه را اخيستې رسۍ يې پر واوله ټينگ يې

وتارۂ راکش یی کړی د لاري منځ ته دې خپل ګوډی پټه سر
کړی روانه شوه دده زورونه، زاری وې، د خدای د پاره
خلاص مې کړه څوک به مې ووينې بیا مې توبه ده داسي به
نه کوم یو ګړی وروسته شاته پاته نښځو دې پردروغو
خندل را روانې وې یوې څه ویل بلې څه؟ چې پټه لاره کې یې
چرسک تړلی ولیدو ټولې حېرانې شوې.

چرسک پټه خپل زور او چل د خلاصېدو هڅه کوله هم یې
وښځو ته زاری شروع کړې د خدای د پاره خلاص مې کړی.
ښځوله ډېرو ګپو پس خلاص کړی بیا چې به هر وخت ښځو
ولیدی ور پسې ناره به یې کړه "بختیالی چرسک هغه دی
"وايي خبره چې ترننه غاښه ووځي ترننه غره اوږي سوکه
سوکه د چرسک پټه تړلو د کلي نراو ښځه ټول خبر شو او
هم د چرسک مور او پلار

بختيالي سهار وختي ولي جامي پتي کي . سدری ورکړه
رمضان ماجت (جومات) ته لاړ.

بختيالي ژر ژر خپل لمونځ وکړو ماشومان هم را وينښ شو
په بستره کې يو ، بل ته خپل په نکريځو سره لاسونه ښکاره
کول.

دې تودې (گرمې) اوبه ، يو لوي تال راواخيستو پر خپله
لور يې ريغ کړو.

"زرينې ته را پورته شه زه دي د (انا) سر ور پرېولم ته به
اوبه پر اچوې زرينه له څه ځنډه وروسته راپورته شوه لاس
يې له نکريځو پرېولو.

خپلو سرو لاسونو ته يې کتل چي اوبه يې په لاس ورکړې
دې خپله خوانښي په غېږ کې راپورته کړه وړوکې لور يې
اوبه پر تويولي سربې ورپرېولي ښې پاكي جامې يې په
واغوستې شاوخوا يې بالښتونه ورکړو کښې يې نوله.

د خوانښي تر خوله يې دالفظونه دا بي را وتو چي هسي دا
په پوهېده "رمضان چېري دی" مورې هغه ماجت ته تللی دی
نن د لوی اختر ورځ ده .

چي د بختيالی او خواني خبري ختمبدي درمضان توخي
شودننه راغلي د مور ږ منخلي سر، پاكو جامو ډر خوند
ورکړو دا هڅه يې وکړه چي د خواني په حق راسته نږور په
غېږ کي تېنگه ونيسي پر تندي يې مچ کړي خوداسي يې
ونه کړو خپل واره يې په سترگو شو.

د خپلي له کنبو سره سم يې پر مور غېږ وگرځوله مورې
د اختر دي مبارک شه.

بختيالی ته يې مخ ورواړو ښځې "د اختر دي مبارک شه."
له زرينې سره يې په لاس د اختر مبارکي وکړه
خپل واره واره زامن يې په غېږ کې پر يو، بل ځنگانه
کښېښول بختيالی پياله ورډکه کړه.

رمضان له ورې خدا سره سره په خواږه نظر ورکتل "ښځې
چای خو مې په حاجت کې وخوړې"

بختيالی چي په نکريڅو سره لاس کې هگۍ ورمخته کړه.
ته دا پياله درپورته کړه يوه هگۍ به هم ورسره وخوړې."
رمضان چي يې هگۍ له لاسه نيوه "ښځې هگۍ دا هلکانو
(ماشومانو) ته ورکړه." ماشومانو په يو ږغ وويل بابا مات
يې راکړه، بابا ماته يې راکړه

رمضان چي هگۍ سپينه کړه نيمه يې يوه نيمه يې بل ته
ورکړه که يې څه هم مور هسي خوله خوځوله دوی ورسره
پوهېدو چي دا وای.

"رمضان زويه اختری خو به دي کړي وي که څه هم د
په غوږ ښه نه اوريدو رمضان يې غوږ ته خوله ورنزد

کړه ، نه موري اختري له څه دى چې د اختري روپۍ وای ته
به دلته په بستره کې ناروغه راته پروته وې "رمضان بيا د
مور په خبره له څو واړه پس پوه شو "زويه له يو چابۀ دي
په پورکاوؤ"

رمضان موري "اوس خو بهخي له پورو د سر تر ښکړه شوم
څوک پورنه راکوي" دلته يې له توخي کولو سره سا سمه
شوه په اوله خبره يې پوه شو.

"زويه چې بختيالي راته وويل موري نن د لوي اختر ورځ
ده ، زړۀ مې ډېر ښه شوو چې نن به پر وور پخه (ينه)
وخوړې د خولې خوند به دي په ښه شي هغه ته وای اختري
مې نه دى کړى ، خبر گاونډيان به برخه راوړي په هغه کي
به د ينې خاشه وي بختيالي لوري چي را يې وړه په مالگه
يې ښه تروه کړه د خولې خوند به مې لږ په سم شي"
رمضان نور څه کولای شو بس (اوف) به يې کړو ، د مور به
يې وارنه وو لوري يو چا برخه نه راوړه؟.

بختيالي "نه موري چي را يې وړي زۀ يې دستي در پخوم"
ته بې غمه شه د گاونډيانو برخې وځنډې دې (ناوخته) شوې
دوى د مور پوښتنو دومره سترې کړو چي اخير يې په
لويه ږيره په ژړا شروع وکړه.

بختيالي ورنژدې شوه "سړيه په ژړا يې سرته سره ورځي ،
داسي به وکړو ، چرگ خولو هغه به ور حلال کړو (ينه) به
يې پر وور ور پخۀ کړو دا يې په خوند څۀ پوهېږي؟"

رمضان د بختیالی پښه خبرو لږ ډاډه شو سترگې یې له
اوبښکو پاکي کړې زرینه ته یې اشاره وکړه دواړه سوکه وو
تو پلار او لور دواړه پښه چرگ پسي ځغاستو. بختیالی
ځوابنې ته ناسته وه، د همسایه ماشوم برخه راوړه،
بختیالی ته یې وویل "تروري (ینه) هم پکښې ده مور مې
ویل دا به پروړ پخه کړي، دوی اختری نه دی کړی، زړه
به یې ورته کېږي" دې هغه برخه راوړه زر زر یې ووربل
کړی پر (ینه) یې مالگه واچوله پر وور یې کښېښوله هغې
ته ناسته وه، لور و مېړه یې له خوا او خاطره وتلي
(هېرشوي) وو، چې د لور یې چغې شوې دا ورولاړه شوه
د سرای تر دروازې ورتله لور یې دروازې ته را ورسېده
پرونی یې پښه لاس کې وو پښه ژړا کې بېرته وگرځېده هله
مورې بابا (څا) ته ولوېدو دې هم ورسره چغې کړې دواړه (څا)
ته پښه ځغاسته ورغلې هغه د وختونو زاړه (څا) ته، هغه (څا)
چې د یاغي شنو کوټرو د اوسېدو ځای وو، تر هغه د (څا) پر
غاړه لېونی گرځېدې.

ترڅو چې کلیوال یو یو راتلو د چالاس پښه وینو سره، د چا پښه
وینو سره چاره پښه لاس کې، چا دیو پر توگ برسېره بل
اغوستی، د چا برخې پښه لاس کې که هرڅو یو له بله پوښتنه
وکړه چې څه ډول (څا) ته ولوېدو له (څا) یې څه غوښت؟ یوه
زرینه خبره وه هغه پښه چغو سر وه لکه لېونی پر (څا) چارپېره
گرځېده چې کلیوالو د شنو یاغي کوټرو همسایه رمضان مېړا
وکنو ماحت ته یې یو وړی یو غټو کی زوی ورسره لاړ.

دا او لور کور ته راغلي خونه له دوده (لوگي) داسي ډکه وه چې
 بېخي سترگو ديدنه کاؤو، ورپر کي زوی يې ژړل دې هغه را
 پورته کړی په غېږ کې يې نيولی وو، اوښکې يې په ماشوم
 کې تويېدې لور يې د خوني د وره پرده پورته کړه چې دود
 (لوگي) کم شو دې خواښي ته وکتل تر خولۀ يې څگونه راغلي
 وو، دې ماشوم بهر ته کښېښوی خواښي يې را پورته کړه خولۀ
 يې ورپاکه کړه او بۀ يې په خولۀ کې سوکه سوکه وراچولې
 چې څه يې سا سمه شوه هغه (ينه) يې وپوله په خولۀ کي يې
 ورکوله چې کله بۀ يې سا سمه شوه د رمضان پوښتنه بۀ يې
 کوله دوی بۀ ورته وويل مورې وتلی دی راځي. تر هغه ورځي
 چې دا يې هم په رمضان پسي خاموشه کلي (هديرې) ته يوره.

بختیالی سهار وختي وور بل کړی وو، د نغري پر غاړه یوازي ناسته وه، خپلو ویدو ماشومانو ته یې کتل. سترگې یې له اوبښکو ډکې وې دا فکر یې کاوو "چې نن به یې څوک را پورته کوي، اول خوبه یې پلار له ماجته راتله، یو یوه یې په ناز را پورته کاوو".

زرینه له دباندې راغله "مورې! دینک کا کا راغلی". دینک په زرینه پسې لنډه پټه خونه را دننه شو، د نغري پر هغه بله غاړه کښېنستو.

دینک "بختیالی دا صلاح مې درسره کوله که ستا خوښه وي، زه به رپورټ وکړم".

بختیالی چې له چائینکې سر پورته کړ، بیرته یې پر کښېښودو، د خپل لاس ښکاري یې کښو ته کا کا، زمور رپورټ یوه مانا نه لري، نه سړی وهل شوی دی نه ویشتل شوی، په (څا) کې لوېدلې دی، دا پر دې زور ورو څوک اړوي چې تاسو وژلی دی.

دینک له جای پس اچولی نسوار تو کړه، نه زویه زه ودې ته هېران یم دومره لرې یې له کوره (څا) ته څنگه بوتلی؟

بختیالی چې د چای پیالې ډکې کړې، کنبلې بنگرې یې سره یو
ځای کول "کاکا زرينه وايي چې موږ له کوره ووتو د ملکداد د
چرسک نارې او اشارې یې وې چې هله یو څوک په (څا) کې
ولويدو.

زه او بابک چې ورغلو، بابک (څا) ته سرور بنسکاره کړی ده له
شا پسي پورې واهه، کاکا زرينه مې پوه کړې ده چې پر خوله
لاس ونيسه او گوره، گوره چې دا خبره وچاته ونه کړې، پښتانه
وايي "ته زه پۀ تاخيله نه نيول کيږي" کار به له چله اخلو."
دينک چې پۀ لاس کې خلی پۀ وور کې غورزاوه زه خو وایم
رپورټ به ښۀ وي."

بختیالی پۀ قهر او گونجې تندي وروکتل "کاکا خو درته ومې
ويل، له دې څه به کار پۀ چل اخلو، نور وس خو زموږ نه پۀ
رسېږي."

دينک ولاړ شو، خپل تور خیرن، خلاص شوی پټکی یې پر سر
پيچلی "سمه ده، لورې چې څنگه ستا خوښه ده، خو دا یوه خبره
یاد لره، پر ما چې دې هر بار ږدی، زه هم پۀ شپۀ تیاریم، هم پۀ
ورځه."

چې دی ولاړېدو د بختیالی مور او پلار هم راغلو، مور یې دلې
پۀ پغو شوه، پلار یې ماجت لاړ، پۀ ماجت کې پر فاتحه چې
دعا وشوه، له دعا وروسته یې ملکداد ته مخ ږ وړااوو،
پوښتنه یې ځینې وکړه "دا واقعۀ څه وخت پېښه شوه، او ده له
(څا) د اختر پۀ ورځ څه غوښت؟"

ملکداد له بلې دعا وروسته چې خلگ رخصت شو زما د اشک
دی، دومره وختي چې (څا) ته ورغلی دی، د کورتو د نیولو
هڅه یې کوله، د ده غریب خو مور ناروغه وه، یو چا به ورته
ویلي وي چې د کورتو بنسټ یې ښه ده.

ورځ یې پر فاتحه تېره شوه، ډوډی یې د ادم خان په کور کې
وخوره، د ماخوستن له لمانځه چې راغلی، له بختیالی یې
پوښتنه وکړه "لورې! دا اوس څنگه پېښه شوې ده؟" ده د اختر
په ورځ له (څا) څه غوښت؟

بختیالی چې یې بالنسټ و څنگ ته کېښودې، کېښېسته ټوله
کیسه یې ورته وکړه.

دی هغه ډول ناست وو "لورې! زه څه چل وکړم؟" له ما خو یې
ورځونه یوړل:

بختیالی چې سترگې یې د مور پر خوا واړولې "بابا ته او
مورکې صبا خپل کورته لاړ شی. په کیسه کار مه لره. زه په
خپل کار پوهېږم، وماته ښه درک راکوي، تاسو کار مه په لری."
"لورې! په دې زه ښه پوهېږم. چې ته تر ما ښه پوهېږې، ځکه خو
تل له ځانه سره دا وایم، کاش ادا مي لور نه زوی وای."

بختیالی: "یو خو ستا لاس نه په ښلي، بل زه پر دې ویرېږم
ماشومان را وژني."

دریم ماښام یې د مېړه میراث خور، ملکداد کورته ورغلی
"بختیالی دا ماشومان در روان کړه، درڅه کورته. څه کوي چې
له دې ورو ماشومانو سره. په دې تورو دېوالونو کې ناسته یې

هلتہ بڙ دې لږ له بنځو سره خوله پرې وي، لږ بڙ دې پام په بله شي.

دې لرگي ته لاس کړو "وزه، تۀ چې د ماشومانو له غمه مړ کېدای، پلار بڙ دي نه وروژلی."

ملکداد چې په غاښو کې نیولی د برېت وېنستان پرېښول "نۀ بختیالی، تۀ هسي بدگمانه شوې یې، گمان مۀ کوه، گمان د ایمان زیان دی."

دا ورولاړه شوه چې د لرگي واریې پر کاوۀ، دی ووتو. بختیالی چې خو ورځي پس ورغله سنگین ته "پۀ ما خو تۀ خبر یې، مېړۀ مې مړ شو، بل سړی زۀ نه لرم، چې ستا فصل درپالي، دا فصل له یو مسلمان وراوله چې بیه یې کړي چې خومره مې حق جوړېدو هغه را کړه."

سنگین که څه هم غځېدلې پښې را ټولې کړې. بیرته یې هم یوه پر هغه بله واړوله، را پورته نۀ شو.

بختیالی هم دا محسوسه کړه چې دی وایي زۀ هم یو سړی یم "سمه ده خورې، هغه ورځ ملکداد هم راغلی، دا ستا وراسه یې کوله."

بختیالی که څه هم د سنگین له خوا د پروني څاک نیولی وو، بیا یې هم سنگین یوه سترگه لیده "نۀ نۀ وروړه، گوره چې ملکداد ته یې ورنۀ کړې."

سنگین چې د دې یوه ښکاره سترگه ته کتل "سمه ده خورې، زۀ بڙ یو څوک پیدا کړم چې بیه مې کړي. ستا روپی بڙ وروړ کور ته دروړي."

سنگین څو ورځي پس کورته ورغلی، لس زره روپۍ يې ور کړې "خوږې ستاسو فصل خو دريم پۀ څليرويشت زره بيه کړي، پۀ څليرويشت زره کې ستا دريمه، اته زره کېده، ما لس زره در کړې".

بختیالی هغه روپۍ ورنيولې "وروره کور دې ودان".

څلور مياشتې يې پۀ دې تورو دېوالونو کې پۀ دې تيرې کړې چې دا راز ځان ته معلوم کړم، د پنځمې مياشتې پۀ اوله شپۀ څلور، پنځۀ سپين ږيري، يو د کلي مولوي صاحب راغلوؤ، له روغپه پس مولوي صاحب له جبهۀ تسبي را وکښې، تسبي يې بيرته و چې ته کړې چې پۀ خبرو يې داسې شروع وکړه

"بختیالی شکر دی موږ خدای مسلمانان پيدا کړي يو، مسلمانان چې دي تر دې ټولو انسانانو افضله دي، هغه پۀ دې چې پۀ دين د اسلام دي اوس به د مطلب خبرې وکړو، بختیالی زموږ پۀ مذهب کې داسې دي چې کومه ښځه د مړوښۍ وي، هغه ښځه به ضرور مېړه کوي، موږ د دې د پاره راغلي يو چې خپلې غاړې خلاصې کړو".

بختیالی چې پر خپل ويده زوی کالی سماو "مولوي صېب! تاسو ته دي خدای خبر در کړي، دا ښۀ شو چې تاسو راغلاست، زۀ مو پوه کړم، اوس به مېړه ضرور کوم، يو خو به ځان له عذابۀ خلاص کړم بل به مې ماشومان را ساتي، خو يو څو ورځي به وماته مهلت را کوی چې زۀ سوچ وکړم، څوک زما د پاره ښۀ دی، هر څوک چې زما خوښ شو، زۀ به درته ووايم، له هغه سره به نکاح را وتری".

مولوي صاحب چې دوباره راکښلې تسپې جېب ته اچولې "بختیالی! ته پرېدي خلگ څه کوي، دا خپل میراث خوار دي بې واده ځوان زوی ناست دی، هغه وکړه، روپی ورسره ډېرې دي، د هیڅ کمی به ورسره نه وي".

بختیالی چې سرکښته څړولی وو، د نغري پرغاړه بې پټه واړه خلي لیکې کښلې "نه مولوي صاحب دا سړی خو بېخي نه کوم، دا زما د مېړه قاتل دی".

مولوي چې لاس سره مروړل "بختیالی نخرې مه کوه، دا سړی دې خدای قریب کړی دی".

بختیالی چې پټه لاس کې وړه لښته، پټه جار کې وغورځوله "مولوي صاحب! نه یې کوم چې پر سړي راوتړی لاهم".

مولوي صاحب چې مخ مجو(مجید) ته ور واپاړو "بختیالی ستا خوښه ده، ملکداد خو هم ښه در معلوم دی، که یې پټه رضا زوی نه کوي، سبا دې پټه زور پټه کوي".

بختیالی چې مخ بې ماشومانو ته واپاړو "مولوي صاحب! پښتانه متل کوي، وایي «پر لمانځه مي ودرې تۀ، وایي به یې څوک».

مولوي چې پر ږیره لاس تېراوو، سترگې یې پټه بختیالی کې وې "بختیالی موږ سوال درته کوو، مه ځان بې شرمۍ ته جوړه وه، مه دی، سبا که بدنامه شوې، بدنامي خودي د ده ده".

له دې خبرې سره سم ولاړ هم شو، د سرای تر دروازه ووتو. بختیالی هم پټه او سوکه، سوکه پټه لڅو پښو ورغله، د سرای

په دروازه ڪي. و يونيم گز دېوال ته پٽه ودرېده، دوی سره
ږغېدو. خبره مجو (مجيد) اکا کوله.

مولوي صاحب دا خبره لکه چې ريښتيا ده چې دا سړي د
ملکداد زوی وڙلی دی.

مولوي صاحب "هو مجو په دې ڪي شک نشته، وماته په خپله
ملکداد وويل.

مجيد اکا "مولوي صاحب! بيا څو پکار ده چې موږ په دې خپلو
ږيرو کي توکړو چې پر نيمه شپه، د وږو يتيمانو په کور کي
ناست يو، ومور ته يې سوالونه او زاری کوو چې ته و يتيمانو
ته د پلار قاتل ور پلار ڪړه.

مولوي صاحب "مجو موږ څو يې د را روان وخت غم کوو، موږ
وايو چې سره ميراث خواره دي، گوندي دا خبره ورکه شي، په
را روان وخت ڪي به بيا گزگ نه کوي.

مجو ما هم اول داسې محسوسوله چې بختيالي نه ده خبره،
لکه څنگه چې په سره سينه ږغېدم، مجو که څه هم زه غلط وم
چې بختيالي نه ده خبره.

مولوي خير دی خبره دي وي، پرېږدی چې څو شپې نخږې
وکړي بيا به خوشاله وي، د ملکداد زوی به کوي.

مجو ته څو خبر يې. د ملکداد تر مخ ډېر لوی، لوی سړي نه
ئي ږغېدای. بختيالي څو هم څه بالښته نه ده.

مجيد اکا: "مولوي صاحب! کومه بالښته؟"

مولوي صاحب "ولي نه دي دي اورېدلي...

قام د ډېر دی دلسته نسته پرتا جنگ کوي بالښته

ماڻيگروهي لمر ٽانگه پر تابلنسته جنگيده
 لچ پي مات وي دا ورغبنسته ترمرو بهه وه بالنسته.
 دې غارو و بختيالي ته دومره حوصله ور ڪرڻ چي راغله پر
 بستره داسي و غڻيده، لڪه له دې سره چي هيڻ هم نه وي شوي،
 تر سهاره پڻ خواره خوب ويده وه، سهار چي را پورته شوه،
 سترگي پي رنڀ وي، داسي پي محسوسوله لڪه دا چي بالنسته
 وي.

خوشی پس چي بختیالی یو سهار را پورته شوه، د
پلار د کور سودا ورولاړه شوه، مرغسن وو (نری وریخ) چي
د کورد خونی دروازه یې کولف کړه، راووته د
خپلو ماشومانو تر غوږو یې خادرونه ووتل، روانه شوه.
په لارې چي څه لاره اسمان ته یې وکتل، وریخي ښه خان سره
ورکړی وو.

یو ځل یې لا دا اراده وکړه چي بهرته وگرځه، نن ورځ
سپېچنه ده (سړو کي) بیا یې توکل کړی ماشومان یې په مخه
کړو، روانه شوه.

غټو کي لور او زوی یې ښه وو، هغه ډېر وړکی وروړدوی په
غېږ کې یواریوه بیا بل اخیستو، هغه لږ غټو کی دې په غېږ
کې اخیستی وو.

یو وخت چي یې پر پښو روان کړی، لورکی یې تر لاس نیولي
وو، د بختیالی ورپام شو، کمیښ یې په غاړه وو، پرتوگ
یې نه وو.

دلارې په منځ کې کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دلته یې
پرتوگ په ورپه پښو کړی، سوکه، سوکه د ماشومانو په تگ
ورسره روانه وه، ماښین به وو چي پراخ راغه یې په سوکه،
سوکه تگ پرېکړی، د غره لمنې ته ورسېدو، د انا گیانو پر
چینه کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، ډوډی یې

راواخیسته، پیاز بی سپین کری، دودی بی پوری
وخوره، ماشومان او خان بی په لپو اوبه کرو، هم بی د
ماپننن لمونځ وکړی بیا بی مخه وکړه.

اوس نو د بابا کور ډېر لرې نه وو، په تلو، تلو کې د ما
شومانو دې ته پام شو، ناره به یې کړه، له هغې خوا به په
دره کې ددوی ریغ بهرته راغبرگ شو.

دا رنگه روان وو، د بابا وکور ته یو مغزی (لورې اوکړه لاره)
پاته وه، مېده، مېده، مېده خاڅوکی هم شروع شو.

په مغزی ورو او بښتو، د بابا کیږدی یې وپېژندله، چي ولاړه
وه، ډېر یې زړه ښه شو چې مېلن (د کوچیانو کلی) ته لا په کډه
نه وه تللی.

د بختیالی د وړې خورکۍ زرکې چې دوی په سترگو شو،
نارې یې کړې "مورې! خورکۍ راغله".

مور یې مخ له وراغله، لاس یې په اوږو وو، پر بختیالی یې
غېږ وگرځوله، کور ته چې ورغلو مور یې تبخی واپړو،
دستي یې چای پخې کړې، مور چې یې چائینکه را کوزوله
"بختیالی! دا ماشومان به دې په یخ وژلي وي، وار به دي
کاوؤ، چې ورځ توده شوې وایي بیا به راغلې وې".

بختیالی چې په خپلو تودو لاسو کې د ماشوم لاس نیولي وو
"مورې! بس تر وس مې تېره شوه، نور مې نه شو غفلای".

دوی ته یې چای وراوړلې، دوی چای څښلې، مور یې ښې
نورې او سپینې غوښې په کټو کې واچولې.

ماننام ته يې بابا هم راغلی مېرې يې وځکولې، په سيب يې دننه کړې.

له روغېره وروسته يې مور بڼه غټه کاسه، وړه ډوډۍ ور واړوله، په بله کاسه کې يې، ښې تورې اوسپنې غوښې. د دې سترې ماشومان چې په تورو سپينو مارۍ شو، خوب ورغلی.

مور يې وتولو ته ځای ور هوار کړی، يو يو يې ترلاس نيوو، ځای ته يې بېول.

له هغه وروسته په څراغ کې تېل ختم شو، بابا يې بالښت ته پروت وو، د اور په رڼا کې دې ليدو چې دپټکي ځاک يې په خوله او برېتو پورې مښلې.

له دې خبرې سره سم را پورته هم شو "لورې! دا ډېر وخت ښار ته نځم تللی، ځکه تېل نشته".

په خبرو، خبرو کې بيا دې ته راغلی "بختیالی! دا خبره څومره حقيقت لري، ستا مېرۍ دې خلکو وژلې دی، لورې که رينستيا ووايم، زما اوس هم يقين نۀ راځي".

بختیالی چې سترگې له موره دۀ ته، ور واړولې "هو بابا زرينه ورسره وه، هغې په خپلو سترگو ليدلې دی".

بابا "دا تۀ څۀ وايې؟ لورې هغه ورځ څو هم تادغه وويل، څو زما يقين نۀ پر راتلو".

بختیالی "دوې کيسې دي بابا، يوه خودا چې ما يې زوی د اوبورگو په لار کې وتاړه بل يې زما له مېرۍ مخکۀ غوښته".

بابا : "ستا د مہرہ مخکھ خہ غواری ؟، هغه خو بی و ماته راکړې ده".

بختیالی : "بابا پۀ کلې کې زموږ د یوه سرای مخکھ نۀ ده ، دا مخکھ ډېر اوږدۀ او وسارۀ لري ، د دۀ د مخکې پۀ میان کې ده ، د دۀ مخکھ بی سره پرېکړې ده ، دۀ دا غوښتو چې دا زموږ مخکھ دځان کړي ، و موږ ته د دې پۀ بدل کې بله مخکھ راکړي .

پۀ خو ، خو واره بی خلک ورته راولېږل ، خو دۀ سودا نۀ ورسره کوله.

زوی بی بیا چرسک ، غل او بدره دی ، دا خو کاله پۀ جبل کې وو ، چې راخلاص شو بیا بی دا حرکتونه کول".
توله کیسه بی بابا ته پۀ زېر و زور وکړه.

بابا بی پتکی پر سر کړی ، د ولاړېدو هڅه بی کوله "و خورې دا دی مخ لکه دسبب کښته. (توکه بی پرې وکړه) خو مخ به دې وربسکاره کاوؤ ، چرسک شی وو ، هغه د وربندارې پۀ عزت خۀ خبر دی. چې ستا مخ بی لیدلی وای ، بله ورځ بی پۀ خدای که ستا پۀ خوا کتلي هم وای.

د دۀ خو دې قد و قامت ، بڼا هسته تگ خوښ شوی دی".
بختیالی د بابا و مخ ته کتل "ملا مته یم ، مور خوارې پۀ خو ، خواره راته وویل ، دا مخ مۀ پتوه ، دا مخ پتول به دې یو ورځ پۀ یوه لویه بلا واره وي".

بابا ڇي ڄاڊر آغوستو: ”سم ٻي ڊرتو ويٺي ڊي“ پڻستو ڪله
ڪلا گاني ڊرلودي؟، ڪله ٻي ٻڻڻي پڻ ڀڙو ڪي نڻڻي؟
، لڪه ڊا اوس ڇي موڙ ڪوچيان يو.

ٽول پڻستانه ڊا ڊول ازاد خلگ وو، ڊاسي ازاد ژوند ٻي وو
لڪه ڊا موڙ، ڊا اڪثرو ڪيڙي وي يا يوه، يوه خونه، ڇي ڇا،
ڇاڊر ٻولي پڻڙنڊله نڻ، ڊا زموڙ پڻ ڊول ٻي ٻڻڻو ڪارونه ڪول
، ڊا ٻيڻي لڙوخت ڪيڙي ڇي پڻ ٻڻڻو ٻي مخ پٽول او ڀڙه
ڪوي، ڀڙ ڪورو ٻي ڇاڊر ٻولي شروع ڪري.
خو اوس ٻي لا ڊڀرو ڪورو ڇاڊر ٻولي نڻڻه، خوني ٻي تڻه
پڻه خپلو سترگو ويني.

لوري! زڻه اوس ڇڻه وڪرم؟“.

بختيالي ڇي ٻي خپلي سمولي ”بابا تڻه هيڻ هم مڻه ڪوه، مڻه
پڻه ڊي ڪيسه سر خلاصه وه، مڻه ڪار پڻه لره، نڻه ستا لاس پڻه
نڻڻي، زڻه ڀوه شوم او زما ڪار.

تڻه خان ڊاسي واڇوه ڇي زڻه ٻيڻي پڻه هيڻ هم نڻه يم خبر.“ شپڻه
ڊڀره تڀره وه، سهار نڙڊي وو ڇي ڊوي ويده شو.

سهار ڇي بابا له مڀرو سره ولاڙ، مور ٻي اوڀو ته.

ڊي صندوق خلاص ڪري، ڊهغه سڀي او بابا عڪسونه ٻي را
واخيستو، پڪڻي وي پڪڻ، هغه عڪس ٻي پيدا ڪري، ڇي
له شا پڻه شنه قلم يو ڇڻه ڀڙ ليڪلي وو.

ورڻ تڀره شوه، شپڻه راغله، بابا ته ٻي ويٺل ”زڻه سبا ڪور ته
ڇم، تڻه ٻي غمه شه، ڪه ڇڀري ڀڙ ما يو تڪليف راتلو، زڻه ٻه
ضرورتانه حال ڊر ڪوم.“

بابا پنځه زره روپۍ ورکړې "دا به یو شی پۀ واخلي ، یو مږ
در کوم ، تۀ خو بې اوس له ځانه سره نه شې بیولای بیا به بې
زه یاشمک (شمس) ورور درولي ، ماشومانو ته به بې حلال
کړې".

سهار لمر تر اوورو را وتلی وو ، چې له بابا او مورکۍ بې
رخصت راواخیست ، د کور پۀ لور را روانه شوه .

ماڅیگر غټ وو ، لمر و غرسره ورتلو چې را ورسېده چې دې
وور بلاوو ، بستري بې هوارولې ، تیاره ماښام شو .
ماشومانو ته بې د مور ورکړې ، پخې غوښې او ډوډۍ
ورکړه ، ستري ماشومان بې یو ، یو ویدېدو ، اخیر دا هم ویده
شوه .

دويم وار بيا هغه څو سپين ږيري او مولوي صاحب
چې يو مجواکاپکې نه وو، داسې وخت ورغلو چې د
بختيالي غټو کي ماشومان ويده وو.
يوه دا، وړوکی زوی په دې ډول نامت چې د وړوکی زوی سر
يې پر ځنگانه يېښی وو، ځنگون يې ښوراوو، الله الله يې
ورته کول "الله کوټ لئو دلته مه راځه گيدو، لالی ويده دی
په خوبو".

د مولوي صاحب د خونې په بنده دروازه کې رغ شو
"بختيالي تا او ماشومان خو ويده نه ياست؟"
دې يو گړی غوږ کرار کړی، دويم وار يې رغ وپېژندلی له
"نه" سره سمه ورغله، دروازه يې خلاصه کړه.
د مولوي صاحب له مخه يې ويده ماشوم واخيست، دوی پر
هغه ځای کښېنستلو.
له حال احواله پس، مولوي صاحب پر ږيره لاس تېراوو، په
خونه کې يې شا و خوا سره کتل، په دې چې دا ښځه دومره
دلاوره ږغېږي، داسي خوبه نه وي چې يو څوک په دې خونه
کې ورسره ويدېږي.

بیا یی پئے نصیحت کولو شروع وکړه ، پئے نصیحت کولو ،
کولو کې یی بیا د نکاح خبره وریاده کړه .

بختیالی مخ وروړاړاوو ، لاس یی له خولې واخیستو "دی خو
بۀ شرم نۀ لري له خدایه بۀ نۀ وېرېږي ، تاسو خو له خدایه
ووېرېږی ، د خدای جواب بۀ څنگه وکړی ؟ چې دیوه ظالم
ملکداد جواب نۀ لری ، خدای بۀ دا پوښتنه نۀ کړي درڅخه
وه چې دې کونډې او وړو یتیمانو ، پئے دې تورو دېوالو کې
پنځه ، شپږ میاشتي تېرې کړې ، تاسو یی یوه هم پوښتنه
وکړه ؟"

مولوي صاحب جېب ته لاس کړی تسپې یی راکنښې "هو
بختیالی ملامت یو" .

نن د بختیالی سترگې له خپلو ماشومانو نۀ را اوښتې
"مولوي صاحب ! که تاسو راشی که نۀ شی ، پر ما داسپۀ و
ورځ هغه رنگه تېرېږي ، ژړوي مې دا ځای چې څنگه پئے دې
دومره کلې کې یو سنت وهلی نشته چې راشي د دې وړو
ماشومانو حال وکړي چې څۀ حال مودی ، یو څۀ پۀ کور کې
لری که نۀ یا خو ناروغه نۀ یاست ، دیو ظالم له وېرې ټولو
سترگې پټي کړې دي ، څو میاشتي وشوې چې زۀ او دا واره
پئے دې سرای کې شپې او ورځې تېره وو ، بیا چې وارد دۀ
شي ، نۀ له دې خپلو سپینو ږیرو شرمېږی ، نۀ له ما ، نۀ د دې
وړو یتیمانو له حقه وېرېږی .

تاسو که نۀ له خدایه وېرېږی ، نۀ د ماشومانو له ازاره ، زۀ هم
د مېړۀ هم د یتیمانو له حقه وېرېږم ، دا منم چې زۀ یوه ښځه یم

، هیڅ مې هم پټه وس نه دي پوره ، دا به وکړم ، مرگی به قبول کړم ، یتیمانو ته به د پلار قاتل نه کړم ور پلار .
نورو سپین ږیرو سوالونه بس کړو ، خاموشه شول .
خود مولوي خوله نه سره ورتله .

مولوي صاحب : "ته له ونۍ یې چې د وړې نجلۍ خبرې مني ؟"

بختیالی اخیر خبره داسې ور خلاصه کړه .
"مولوي صاحب ! دا خوبه وخت ثابته کړي چې زه له ونۍ یم که تاسو یې لارې ، پټه دې سر خلاص کړی ، چې پر دنیا نر ودرېږي پټه خدای که ما د ملکداد زوی وکړی ."
دوی هم یوه ، یوه غاړې تازه کړې ، خپل ، خپل (خادرونه) یې وځنډل ، ولاړ شول ، شپه تېره شوه .

سهار ملکداد پټه خپله ورغلی "بختیالی زه سوال درته کوم ، داسې وکړه دا زما زوی وکړه ، ته یې ډېره خوښه یې ."

د بختیالی باری (جارو) پټه لاس کې وو ، د خونې ومخته پټه سرای کې ناسته وه ، نه یې یوه کړه او نه بله

"ستا زوی نه کوم چې پر سړي را وتړې لاهم ، دا نېکي وکړه ، ما له دې خپلو ماشومانو سره پرېږده ، زه له مېړه بهزاره یم ، نه مېړه کوم ، نه یې شوق لرم ."

ملکداد چې پټه دې پوه شو چې بنځه یوه خوانه کوي ، نو یې له خولې لاس واخیستو

"ستا څه خیال دی ، ما چې دې مېړه دومره پټه هنر وړلای شو ، نو دا ماشومان دې هم یو ، یو داسې پټه هنر وړلای شم ."

يوه خوبه دې داده چې دا ماشومان دي يو، يو داسې په هنر
در مړه کړم لکه مېړه، بله دا چې زما زوی په خوشالي وکړې
، زه د زوی پر غم نه يم، پر دې يم چې ته زما زوی وکړې، که
دې سبا زامن لوی شي هم، دا شک به يې نه راځي چې زموږ
پلار ده يا د ده زوی وژلی دی.

بختيالي چې د ده خبرې واورېدلې، باری په لاس کې حقه
جېړانه شوه او سوچونو واخيسته.

"يو خوبې زما مېړه رامې کړی او په ډاگه يې مني هم، بيا دا
سرزوری، د ماشومانو د وژلو تر وخت له مخه خبرتيا هم
راکوي له دې زوی مې څخه به په چل کار اخلم."

له څه خاموشي پس يې ډېر په عاجزي وويل
"سمه ده، دوې شپې مهلت راکړه."

ملکداد "دوې نه، درې ورځې مهلت درکوم."

له ځان سره يې واړه، واړه خنډل، ولاړ شو.

دا په دغه شپه د دينک کور ته ورغله، ټوله کيسه يې ورته
وکړه او هغه عکس يې ورکړی پر کوم چې ايلېريس ليکلی
وو.

دينک په هغه سهار وختي ملکداد ته ورغلی "زما بڼه
ناروغه ده، که دې يو زر دوه روپۍ راکړې، ډاکټر ته يې
وړم."

ملکداد خنډل چې روپۍ يې ورکولې "هلکه داد يار
بڼه خودې پوه کړه، که در څخه مني چې دا زما زوی
وکړې."

دەبێ لە لاسە روپی نیوی "سمە دە، تە فکرمە کوه چێ زە
لە هەغی خواراشم."

دی پە دروازە کێ و لاروو، د بختیالی د کورپە خوا بێ کتل
"مانبام تە بێ راخې؟"

دەم د بختیالی د کورپە لور سترگې ورواړولې، پە زە
کي بې پە خپل کردار خندل "نە دوې شېبې پر هغه خوا کوم، د
لورمې اوس کال وشو، نە زە ورغلی یم نە بې مور، دوې
شېبې لە لور سره کوم."

دە بېرته مخ د دینک پە خوا واراوو، کت، کت و بې خندل
"هه لکه دینکه دوې ورخې پس خوبە یا نوره وي یا نسکوره."
دینک روان شو، خپله بنسحه بې ډاکتر تە بوتله، د شېبې
بختیالی خپله غوڅه تیاره کړه، خو واره ووتە، شاوخوا بې
وکتل، خوک نە وو، نە د چارنغ وو.

خپل ماشومان بې پوه کړو "که چیرې توخه درتله، پر خوله
لاس نیستی."

خان بې بنه مطمئینه کړی، ماشومان بې تر لاس و نیول، د
دېوال له سایې سره، د خور لسم د سپوږمۍ پە رنای بې ډېر
پە چټکي گامونه بنوډل چې سپوږمۍ بې پە وورو کې پته
شوه، د دې بې سا سمه شوه، لکه چې وایي "اوبو اخيستی
خگ تە هم لاس اچوي."

یو وخت بې شرنگی تر غوړ شو چې تر شا بې وکتل، سپی ورو
پسې وو، مېړوی بې کنبلي وو، د غاړې خنخیر او مېړوی
بې شرنگی کاوؤ.

د دې کله وېرې نېغ تر خوله نه وتو بیا یې هم دا هڅه کوله
چې لوتې ور غورزوي، سپی وگرځي.

د محمد دین د انارو تر باغه، په باغ کې څه تگ مشکل وو،
د وښو او بوټو په وجه، ځکه څه وځنډېده.

چې دا ورور سېده، دینک د موټر ډرائیور ډېر سترې کړی
وو، په څه شوه، څه شوه هغه ستا نېسځه.

دی نه وې، ته ما په یو بلا وخورې.

چې بختیالی و ماشومان ورور سېدو، پر ډرائیور د اختر
ورځ شوه.

دومره په تازیله یې موټر روان کړی لکه یو څوک چې دی
ویني، ورپسې وي.

یو زوی یې په روان موټر کې، په سپي پسې تر شاکتل چې
سپي پاته شو.

ده په ژغوني نېغ وویل "مورې! زموږ سپي؟"

دې زوی پر مخ مچ کړو "زویه! دینک کا کابیرته راځي،
کور ته یې بیا یې".

په لارې هغه ښارگوټی راغلی، په کوم کې چې د دینک د لور
کور وو او هم موټر روان د دې ښارگوټي وو.

د لور کور یې له لارې وه بختیالی ته ور وښودی.

په تلو، تلو کې، و سهار ته نزدې یو بل ښارگوټي ته ور سېدو
دوی شپه په ناسته تېره کړه، ډرائیور ویده شو.

سهار چې یې لمنځونه وکړو، چای یې وڅښلې بیا یې مخه
وکړه، ماښپین قضا وو چې هغه ښار ته ور سېدو.

د دې ماشومان ډېر حېران ول چې دا بيا څه رنگه ځای دی،
څومره ډېر موټران دي پکي چې کله يې د خړه ټانگه وليده
، نارې کړې "ادې ادې هله وی په خړه يې گاډۍ پسې کړې ده
، سړې پکي ناست دي"

بل چې رکشه وليده ورته حېران و چې دا بيا څه رنگه شی دی
په درو پيو روان دی ، په ښار کې ماشومان روان وو ، دوی
ورته په سوچ کې وو چې دا خو يې زموږ رنگه کالي نه دي ،
لمن يې نسته ، تر شا د چا توره تېلۍ ده چا شنه تېلۍ چا
رنگ په رنگه لوتي تړلې وې ، دوی پوښتنه هم نه شوه کولی
چې دا څنگه شيان دي ، خو بس حېران دريان يې يو بل خوا
ته کتل.

د رايو رپه ښار کې يې يو چا ته هغه ايډريس ورنښکاره
کړی ، هغه داسې وويل "سيده ورځی ، تر هغه وخته چا ته مه
درېږئ ، تر څو چې يو لوی چوک د راځي ، پر چوک له يو چا
پوښتنه وکړی ، هغه به يې دروښايي ، ډېر مشهوره سړی دی
، هر څوک يې پېژني " پر چوک يې له يو چا پوښتنه وکړه ،
هغه يې دوکان ته لاس ونيوو

"هغه مخامخ دوکان يې دی "دينک ورکېسته شو ، دوکان ته
ورغلی ، يو سپين ږيرې سړي ته يې هغه ايډريس ورنښکاره
کړی.

هغه چې ليکلي وليدل ، يو گړۍ په سوچ کې لار ، هم په هغه
سوچ کې يې کاغذ واړاوو چې عکس ته يې په غور وکتل ،

عڪس يي وپڙندلي، پءُ سڀينو چشمو کي يي سترگي
 دينڪ ته ور وارولي، پءُ وڙه خدا کي
 ”وبخنه، ٻيئي ڊپر وخت تهر شوي دي، د تورڪاني د اينئر
 زوي يي؟“

دءُ چي د شاه جي و تڪو سڀينو وڀستانو ته ڪتل ”نءُ نءُ نوم
 مي دينڪ دي، صرف مي د اينئر لور او لمسيان تر تا پوري
 را وستل، ماته اجازه راکڙه، زءُ خم، د کرايي موٽر مي
 راوستي دي.“

دءُ چشمي له سترگو لڙي کولي ”د خداي بنده، خو پءُ بس کي
 بءُ را تلاست، دومره کرايه؟“

له ڊپر هسته پس، شاه جي رخصت ور ڪڙو.
 دينڪ روان شو، پر شايي ورو ڪتل ”د خداي پءُ امان، نوره
 کيسه بءُ بيا بختيالي درته وکڙي.“

بختيالي او ماشومان يي د دوکان مخته کڻسته ڪڙو، دي
 روان شو، شاه جي له بختيالي سره روغڀر وکڙي، د خپل
 همسايه رکشه يي را وڃوڻسته، بختيالي او ماشومان يي
 کورته ولڀڙل.

کورته چي ورغلو، د رکشي والاد شاه جي ٻنڌه پوهه ڪڙه
 چي ”داد شاه جي مېلمانه دي، ٻيئي له لڙي راغلي دي،
 بايد ٻنڌه خدمت يي وکڙي.“

د شاه جي ٻنڌه جيئنه پءُ پڻستو پويده، خو ويلاي يي ٻنڌه نءُ
 شوه، پءُ ڊپر زحمت يي بختيالي پءُ خبرو پوهوله يا پوهيده.
 جيئنه د بختيالي او ماشومانو ته ڊپر هجرانه وه.

حبرانه پٺه ڏي وه ڇي ڏي پڻسني ڏهرې ليدلې وې، ڊنار نه
، ڊغرنو.

ڊڊي اوږدو جامو او لږلو ماشومانو ته به خود حبرانه وه،
ڇي نه ٻي داسي جامه ليدلې وه، نه ٻي داسي لږلي ماشومان
، ماڻهام شاه جي هم راغلي، له بختيالي ٻي ښه ڊگور، بابا
او ٽولو پوڻسنيه بيا وکړه.

له ډوډي خوړلو پس، شاه جي لاس پٺه ڊسمال پاڪول ويي
خندل "بختيالي لوري! كه ستا پٺه ياد وي ڇي ستا بابا به
ويل ڇي يو متل دي (موږ مېلمه له هوره پس پوڻسو) اوس
نوحال راځه، ته او ښار ته له ډي وږو ماشومانو سره راتله؟
بختيالي شاه جي ته مخامخ ناسته وه، خپل لسٽوني ٻي ڊ
پکي پٺه ډول ڊگرمي پٺه وجه ښوراوو.

له هغه وخته ٻي کيسه شروع کړه ڇي ډي ورغلي، ډډوي پٺه
کور کي اوسېده.

پٺه غره کي ٻي سروي کوله، نقشي ٻي جوړولې بيا تر دغه
ماڻهامه ڇي دا له شاه جي سره، ډډه پٺه کور کي ناسته وه.
جيښي ډډي ډ ماشومانو ځايونه هوار کړو، يو، يو ويد بدل،
ٽول ويده شول.

شاه جي كه څه هم ډ بختيالي ومخ ته کتل، خو سوچ ٻي پٺه
هغه تېروخت او ډډي ډ بابا پٺه کور کي وږ.

ٻي پامه ٻي اوف کړو، ولاړ شو، پرلمانځه ودریدو.
بختيالي ته ور پٺه ياد شو

”رينيتيا، رينيتيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامهٽ نه نيول او بل بيڊ خاورو تيڪي مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري پيا راغلي، جيئي شني چاي راوڙي، پيالي بيڙ وڙ ڪولي دڙ ڇنڀلي، بختيالي ته رڳو ”زڙ او جيئنه پڙ دي ڪور ڪي دوه پڙ دوه يو، يوزو لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پڙ سراي ڪي اوسي، يوه دي پڙ دي ده چڙ له موڙ سره پڙ دي سراي ڪي گله اوسي او بله خوشه دي دا ده چڙ دي ڪوڇي پڙ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪڻي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زڙ او بچيان به پڪڻي اوسو.“

شاه جي دٻال ته نزدي شو، شا بي وهله ”سمه ده چڙ ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪڙه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جوڙوي، نو دا انتقام اڃيستل له ذهنه ڇڻه وباسه، نور هر ڇڻه اسانه دي.“

شپڻ سهار ته نزدي وه چڙ دوي ٽول ويده شول.

بختيالي ته دا ڇڻه عجيبه ٻنڪار بهه چڙ هلته بيخ وو. موڙ پڻه خونو ڪي ويددو او دلته پيا گرمي ده، د خلگو گرمي ڪيري.

”رينيتيا، رينيتيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامهٽ نه نيول او بل بيڊ خاورو تيڪي مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري پيا راغلي، جيئي شني چاي راوڙي، پيالي بيڙ وڙ ڪولي دڙ ڇنڀلي، بختيالي ته رڳو ”زڙ او جيئنه پڙ دي ڪور ڪي دوه پڙ دوه يو، يوزو لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پڙ سراي ڪي اوسي، يوه دي پڙ دي ده چڙ له موڙ سره پڙ دي سراي ڪي گله اوسي او بله خوشه دي دا ده چڙ دي ڪوڇي پڙ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪڻي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زڙ او بچيان به پڪڻي اوسو.“

شاه جي دٻال ته نزدي شو، شا بي وهله ”سمه ده چڙ ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جوڙوي، نو دا انتقام اڃي ستل له ذهنه ڇڻه وباسه، نور هر ڇڻه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدي وه چڙ دوي ٽول ويده شول.

بختيالي ته دا ڇڻه عجيبه ٻنڪار ٻده چڙ هلته بيخ وو. موڙ پڙ خونو ڪي ويد ٻو او دلته پيا گرمي ده، د خلگو گرمي ڪيري.

که بيا موڊ ستاپه ځای کې يوه شپه هم وکړو، له موډ سره روپی ډېرې دي، ته صرف و ما او زامنو ته لار ښودنه کوه، نور موډ له تاهيڅ هم نه غواړو.

شاه جي ځاځان له ځان سره بوتلو، له بختيالی پته پته يې د کور پر سامان، څه د ځان روپی ور کړې، سامان يې راوړو. بختيالی خپل کور سم کړو.

شپه يې د شاه جي پته کور کې وکړه، پته سبا له خپل کور ته دا او زامن بيا ده نوي کور خاوندان شول.

يو څو ورځې دې و ماشومانو داسې محسوسوله، لکه خوب چې وينې، د ښار پوخ کور، د برق رڼا چې د شپې او ورځې بېخي فرق نه وو. مياشت تېره شوه.

يو سهار شاه جي دوکان ته تلو، د دوی پر کور ورغلو، له حال احوال کولو پس يې له بختيالی پوښتنه وکړه "څه ضرورت خو نشته؟"

بختيالی چې د جامو له مينځلورا ولاړه شوې وه، خپل غړلی لستونی يې خوراو "نه نه شاه صاحب، دهيڅ ضرورت نشته، که چيري د يو شي ضرورت پېښ شو، ضرور به درته وایم، پر دې که صلاح راکړې چې ځاځان پر يو کار ولگوو؟"

شاه جي چې لاس پر دېوال کښېښوو "ا خو ډېره ښه خبره ده، تاله ځاځانه پوښتنه کړې ده، دی کوم کار کولای شي يا يې کوم کار خوښ دی؟"

بختيالي جي هفتي وارهه "هسي يي پر يو کار ولگو، پءُ
مزدوري کي کله دا وو جي دا کوم دانءُ کوم."
شاه جي جي خيلي چشي پءُ سپين دسمال (جي يوه شنه ليک
هم پکني تيره شو) پاڪولي "تءُ تءُ داسي نءُ ده، خبر زءُ بءُ
سوچ پرو کرم."

پءُ دې بله ورخ شاه جي ورغلي، يو هلڪ بل ور سره وو، خاхан
بي ور سره کرم "له دې هلڪه سره لار شه، خو ورخي پءُ بنار کي
تيره کرم، هلڪان بءُ وويني، خوک خءُ کار کوي، خوک خءُ کار،
جي کوم کار دې خوڻ شو، وماته بءُ ووايي، هغه کار بءُ که خبر
وو، پءُ صلاح شروع کرم."

خاخان لارو، خو ورخي يي له هلڪانو سره تيري کرم، چا
گنجي، چاصدري، چا د پلاستيڪ لو تي، چا نسوار خرخول
، چا کاغذونه ٽولول، چا خءُ او چا خءُ خرخول.
پءُ خو ورخي پس شاه جي له خاخانه پوڻسته وکرم "کوم کار دې
خوڻ شو؟"

خاخان جي خيله خرچنه گوته پءُ غائبو کڻي کڻيله "زما د پالش
کار خوڻ دي."

شاه جي يوه دوکان ته بوتلو، يو وروڪي صندوق، برش او پالش
سور او هم بي تور ورته رانيول.

خاخان جي له هغه دوڪانه ووتو بيا بي ناره کرم "پالش، پالش."
د پالش کار بي شروع هم پءُ دې کرم جي ده ته دا نارې ڊپر خوند
ورکاو، پالش، بوت پالش، يوسري خيلي خيلي ورکرم "دارا
پالش کرم."

دہ چي ڇيلي ور و اخيستي، تر دهره پڻ سوچ کي ورته ورک وو.
هغه پريغ کړو "هله ماشومه، زما کار دی، ټوله ورځ خوبه پردي
ځای نه يم ناست".

دده پالش د بي خلاص کړو، پالش ورکول يې شروع کړو. هغه
پريغ کړو "هلکه يوار خو يې پڻ اوبو صفا کړه".
ځاځان چې د هغه سړي پڻ خوا ور وکتل "ټولي پريولم؟".
هغه چې دده ور کړې چيل پڻ پښه کړو، ور ولاړ شو "نه نه، ستا
اوله ورځ ده که څنگه؟".

ځاځان چې پڻ لاس کي يې د هغه سړي څپلي وه "هو".
هغه زړه سواند سړي څپلي پڻ خپله ورسره پالش کړې.
بس کار يې له هم دې ځايه زده شوو، ورځ يې تر ماښامه پڻ ښار
کي تېره کړه، ماښام چې کورته ورغلی، شپېته روپي
مزدووري يې کړې وه.

دا ډول سهار تلو، ماښام راتلو، روپي يې راوړلې، کله لږ کله
ډېرې، يوه ورځ چې پڻ ښار کي روان وو، نارې يې
وهلې "پالش، بوټ پالش".

يو سړي ورناره کړه، دی ورغلی، هغه خپل بوتونه ورووکنسو
"دا پالش کړه، ښه پالش ور کړه، هسې يې پڻ رنگ مږ رنگه وه".
چې پڻ دوکان کي يې پمبه او جوړې بستري خرڅولې.
دوه مزدوران يې دوکان تر مخ، پر پاخه سړک ناست وو، پڻ
بستره کي يې پمبه اچولې وه، پڻ لږگو يې پکښې ټکوله.

دوکاندار له ده پوښتنه وکړه "ماشومه! داسې کور به نه وي در
معلوم چې سپين سرې لري، زموږ کار ډېر دی، بستري به په
مزدوري ورکوو، په کور کې به يې جوړوي."
خاхан "هو يوه را معلومه ده، خو زه به حال وکړم".

بوټونه پالش شو، خپلې پنځه روپۍ يې را واخيستې، روان
شو، د دوکاندار بيا له شايع شو "ماشومه! که يې چيري
ماشين نه درلودی، مشين به هم موږ ورکړو".

ماښام چې کورته راغلی، مور ته يې د دوکاندار کيسه وکړه
، مور يې ډېره خوشاله شوه.

له ډېرې خوشالۍ يې سر، سرتور کړی "شکر دی خدايه، زما خو
دا خيال وو چې يې مېړه او بې خپلو د ژوند شپې او ورځې نه
تېرېږي.

زويه دا خو ډېر ښه کار دی.

زه به کاره په کور کې ناسته يم، دا کار ځينې راوړه، ښه دی،
يو به ما و د زرینې وخت پر تېروي، بل به مزدوري را کوي".

خاхан سهار دوکاندار ته ورغلی، يو مشين څلور، پنځه
بستري يې ځينې راوړلې، ټول پر روزگار شول.

ورځ تر هغه بله ټول په ښه رنگ کېدو، هم يې روپۍ پيدا کولې،
دا ډول خاхан خپل پالش کاوه، مور ته يې بستري راوړلې،
روپۍ چې به دوی تر ضرورت زياتېدې، هغه يې شاه جي ته ور
کولې.

يو ورځ خاخان د پالش صندوق په کونج کې کښېښوی "مورې!
زه د پالش کار پرېږدم، په هټل کې کار شروع کوم".

بختیالی چي سترگي يي د پالش پټ صندوق کي وې "زويه اد
هوټل کار به گران وي، نه به يې شې کولای".

خاхан يې کمبلې پرفرش وغځېدو،

"موري! خان به پري وگورم، که چيري گران وو، پري به يې
ېدم، د پالش کار خوبيا هم شته".

بختیالی چي کمبله هواروله

"زويه! له شاه جي سره به مشوره وکړو".

خاхан چي را پورته شو، د کمبلې پټ لور روان وو "سمده ده
موري! سبابه زه شاه جي ته ورشم".

بختیالی چي د هوارې کمبلې وڅنگ ته کښېنسته "نه نه زويه،
زه به خپله ورځم".

بختیالی سهار وختي د شاه جي کور ته ورغله چي خاхан

داسې وايي "ما په يو هوټل کي کار موندلی دی، زه به هوټل
کي کار کوم

ستا څنگه خوښه ده؟".

شاه جي چي يوه وړو کي کتابچه يې په لاس کي وه "کار دې کوي

، بي کاره دې نه کښېني، گټه دې نه راوړي، خو کار دې نه
پرېږدي".

له دې ورځې خاхан په هوټل کي کار شروع کړو، د هوټل کار که

څه هم گران ووييا يې غرمه او ماښام ښې غوښې هم ورکولې.

په اوله ورځ چي د هوټل مالک لمانځه ته لاړ، دی پر چوله ولاړ

وو چي چاينسکه به پخه شوه، تويده، ده به له وار خطايي د خپا

سر، سپنکی خولی له سره را واخیسته، چائینکه به یی په
ونیوله، له چولې به یی را ویسته.
ډېره موده یی په هوتل کې کار وکړو، د هوتل مالک ډېر ځینې
خوشاله وو.

یوه ورځ خاخان نذراغلی، له هغې ورځې ورک هم شو، د هوتل
مالک به تل دا فکر کاوؤ چې "داڅه شو؟ حساب یی هم پاته
دی، نه یی دی وړی".

کله چې د بختیالی دویم زوی محیب الله د اووه کلونو شو، شاه جي پټه سکول کې داخل کړی.

یوڅه وخت یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو، اوس نو هغه وخت نه وو چې محیب یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو.

یوه ورځ خاخان له وروره سره پټه دې وختي ووتو، چې پټه سکول کې یې څو کاله وشو، یوڅه زده کوي هم، که هسې ورځي وخت تېروي.

له استاده به یې پوښتنه وکړې بیا به خپل هوټل ته لاړ شې. له مور سره پټه کور کې زرینه او تر ټولو وړوکی ورور چې اوس د پنځو کلونو وو، حبیب الله پاته شو.

د بسترو دوکاندار خپل موټر راوستو، د دوی له کوره یې جوړې بستري وړلې، د موټر دتلو پټه وخت کې، حبیب له شاپه موټر ټال شو.

موټر چې د دوی له کوڅې بله کوڅه ته گرځېدو، حبیب له موټره ټوپ کړو، سر یې پر پاڅه سرک ولگېدو چې ببڅي یې اندازه ویني یې له مات تندي څخه تلې چې اکثره خلکو ویل "یورگ یې پرې شوی دی".

د کوڅې پټه سر کې، د دوی همسایه هندو دوکاندار، پټه بل موټر کې واچاوو، هسپتال ته یې یو وړی.

خپل زوی يې بختيالي ته ولېږلو چې هسپتال ته دې راشي.
هغه د موټر والا دوکاندار چې (د دوی له کوره يې بستري
اخستي وې) څه تللی وو، له شايو سکوتر والا ورغلو "په
موټر دې له شايو ماشوم ټال وو، ولېدو".

هغه هم خپل موټر بېرته راغبرگ کړو، هسپتال ته ورغلی.
چې دی ورسېدو، رام داس خپله وينه په لېبارټري کې بدله
کړې وه، په بدل کې يې د ماشوم له وينې سره سمه وينه راوړې
ود.

په دې وخت کې ترسيم مسيح هم راغلی چې هم د دوی
همسايه وو، هم يې په دې هسپتال کې د صفای ډيوټي کوله.
چې هغه وينه پر ختمېدو شوه، ډاکټر نارې کړې "يو ګوډی
وينه نوره هم پکار ده".

ترسيم چې د ډاکټر له را وتو سره سم ولاړ شو "رام داسه!
د دې ګروپ د وينې يو سړی وماته معلوم دی، زه يې
راولم".

رام داس ناست وو، د ولاړېدو هڅه يې کوله "ترسيمه! ستا
وينه به بدله کړو، دی نه وي هغه سړی رانه شي".

ترسيم روان وو، مخ يې پر شا راواړاوو "دستي يې راولم".
رام داس: "درسره رانه شي، يابه پر ځای نه وي".
ترسيم: "نه نه څنگه به نه راځي".

يو ګړی وروسته ترسيم خپل ورور جهدي راوست، له هغه يې
وينه وکښه، چې و ماشوم ته دويم ګوډی وينه ور جاري کړل
شوه.

شاه جي، بختيالي، اوڻا خان هم راور سهدو چي ڪله به بي
 وروڪي زوي زگهروي شروع ڪرو، دا به بي اختياره ورو لاره
 شه "جار، قربان مور د جار شه، مور دي صدقه شه، چي د
 خدای در باندی لور پري، مور خه کولای شي، جار خدای پاک
 دي دا خوب در خخه واخلی، جار خوب دي پر کانو او بوتو شه
 ، خپلي لاري دي دوا شه."

له هره اه سره بي دا ويل، ورته ولاړه به وږ
 د ماشوم دوې شپي، دوې ورځي په هسپتال کي وشوي.
 د کوڅي نر او بنځي راتلو سني، نه شيعه، نه عيساي او نه
 هندو پاته شو.

ټول به په ورځ کي يوار راتلو، په هغه ساعت ځاځان لا هم نه
 وو.

د حبیب حالت ښه نه وو، گري په گري بي رنگ تغير خوړلو.
 بختيالي ټوله شپه په ناستي ورته تېره کړله.

سهار له لمانځه وروسته چي بختيالي د زوي کتو له راغله
 چي گوري بي، حبیب هيڅ حرکت نه کوي. نارې بي کړي "هله
 ډاکټر صاحب! هله دا حبیب ولي نه ښوري؟"

نرسې په منډه ډاکټر راوستو، ډاکټر له کتو وروسته، نرسه
 ته په هغه ژبه يو څه وويل، چي دانه په پوهېده.

ډاکټر روان شو، نرسې بي د پزي او خولي څخه پائپونه کښلو،
 دا بي سر ته ولاړه وه، پر سري لاس ور يښي وو، له سترگو
 بي اوښکي خځېدلې، شا و خوا بي ونورو ناروغانو ته کتل
 او د زړه له زوره بي ژړل.

حبیب وفات شو، د کوڅې ټول خلگ ورغلو چې کله له هسپتاله کورته راغلو، خپل وړوکی زوی یې د کوڅې خلگو یو وړی، خاورو ته یې وسپارلی.

له هغه وروسته به بختیالی اوڅا خان دې ته حېران وو چې دا خلگ خو نه زموږ د ژبي دي، نه د مذهب بیا ولي نه ځان سپموي نه مال؟

خو، خو واره هغه دوکاندار، له څو کسانوسره (چې د دې زوی یې په موټر وژلی شوی وو) د دوی کور ته ورغلی "مابه" بڅنې، له ما خطا وشوه، اوس تاسو پور راباندې ږدی، زه به یې درکوم.

بختیالی تر دې خبره نه شوه تېره چې "وروره ستا له ماسره څه دښمني وه، دا پېښه وه وشوه، ما بڅنلی یې، له ما خلاص یې، هم به دې دنیا هم په هغه" دوکاندار څا خان ته په دسمال کې غوټه روپۍ ورکړې.

بختیالی چې ولېدې "داڅه دي؟".

دوکاندار "يو څو روپۍ".

"بختیالی ولولل (قسم یې وخوړ) که زه ستایوه روپۍ واخلم. دوکاندار چې راووتو، شاه جي ته یې روپۍ ورکړې "دایه یو ډول په واخله، داڅه ډول ښځه ده، مایه خدای که داسې غیرتمنه ښځه تر اوسه لیدلې ده".

روپۍ یې د شاه جي په لاس ورکړې، دوی روان شو. د فاتحې یو څو ورځې وروسته، غرمه وه، مور یې د دوکاندار له پاته بسترو، یوه نیالې په برامده کې هواره کړې وه، گنډله یې.

له شاد جيب ريغ شو "موري اوه موري".
 دي تر شا وکتل ، چارپېره تور دېوالونه يې تر نظر ويستو ،
 جيب نه وو.

له ځان سره يې پټه سوکه ، افسوسناکه اواز کاږي ويلې
 پردنيا نازک له کمه لېونی وېغېدمه
 مور يې څنگه هېره وي سپې جنازه بل زبان وړي
 شک به کاږم نه راځي د دورۍ نشته دروازې
 داد ده د خپل خپلوي اوس د هندوان قريبان دي
 ستاد زړه پردېوالو د مرگ تاريخ ليکم گرانو
 چاته نه دی وربښکاره ټاکې مه ستاله غموزه
 زما پټه غم نه راگېږي خاندې خلگ گرانه گايږي
 ځله خوري مه سپړي زړه ستا پردورۍ کاني پراته
 ستا لمبې مه زړه سوځي صبر د راکې الهي
 لمر د سوځي مخکې سره پرتا درې وکي سایه
 مور يې پر خپل وړو کي ، وفات شوي زوی ، جوړې کړې

کاږي ويلې
 محيې پټه دروازه کې ودرېدو ، د مور پټه ژغوني ريغ کي يې
 کاږي غاړي اورېدلې ، چې پټه دروازه کې پټه درېدوستې
 شو ، دننه ورغلې
 مور چې دی وليدو ، ستن يې پټه نيالي کې جگه کړه ، ولاړه
 شوه ، اوبه اوډوډۍ يې ورته راوړه

خاخان پر پولی سر ږمنځلی "مورې! نن مې یو کار پیدا کړی دی، که ستا خوښه وي!"

بختیالی چې سترگې یې د ده په خوا وروړولې "زویه څنگه کار؟"

خاخان چې خپله سپینکی خولی پر سر کوله "مورې! د سنېما په مخ کې یو کبابي دی، دسیخانو کباب او شربت خرڅوي-

دی به ناست وي، زه به چې فلم شروع وي، کباب او شربت دتنه وروړم، پر خلکو به یې خرڅوم"

بختیالی چې د ده له لاسه ږمنځ رانیوله "زویه داسنېما یې بیاڅه بلاده؟"

خاخان پر مخ غوړ لاس تېراو "مورې! تا تر اوسه د سنېما نوم نه دی اورېدلی؟"

بختیالی د ولاړېدو په وخت "نه زویه نن یې دا دی ستا په خوله کې اورم"

خاخان واره، واره له ځان سره خندل "مورې سنېما داسې ځای دی چې په سونو خلگ ورته راځي، ناست وي، تداره یې کوي، کله د ښځو رسونه (رقصونه) کله جنگونه پکې کېږي"

بختیالی چې په گونجې تندي، تونده لهجه ورته وویل "نه زه زویه، داسې ځای ته به نه ورځې چې جنگونه پکې کېږي، که

مې جنگونه پټه در کولای، له خپله کلي به پټه شپه نه راتلم، گوره گوره چې ور نه شې”-

خاخان شونډان پټه غاښو کې نیولی وو چې وره خدا یې ښکاره نه شي ”مورې پټه ماڅه کوي، زه خپل شربت او کباب پکې خرخوم، دوی دې خپل اتنونه او جنگونه سره کوي”-

بختیالی چې د ږمنځي غاښونه پټه یوه واړه خلي پاکول ”نه نه زویه د بل گولۍ یابۀ لرگی درباندي ولگېږي”-

خاخان کټ کټ وخنډل ”مورې دا حقیقت نه دی، دا د برق پټه زریعه پر دېوال عکسونه ښکاره کوي، دا نور خلگ ورته ناست وي، تنډاره یې کوي، تا تر اوسه اورېدلي دي چې د جنگ خلگ تنډاره کوي یا شربت و کباب پکې خرخوي، پټه جنگ کې خو خلگ گواښ کوي”-

بختیالی چې د هېراتنیا پټه حالت کې، د ږمنځي پر غاښو خپله گوته تېروله ”زه هم هېرانه شوم چې دا اوس څنگه خلگ دي چې د جنگ تنډاره کوي، زما لېونی بیا د گواښ پر ځای شربت و کباب پکې خرخوي”-

سمه ده زویه، د شاه جي هم دغه صلاح ده، چې د ده کوم کار خوښ وو، هغه دې کوي”-

دا خو هسي عذروو، حقیقت خودا وو، چې وده ته د عکسونو جوړولو کار ډېر خوند ورکاوو-

ورغلی له هغه مصور سره یې کار شروع کړو، چا چې به د نوي راغلي فلم د مشهور تیاډ پار، غټ غټ عکسونه جوړول او په چوکونو به یې خړول.

له هغه سره یې ډېر په مینه او خلوص دا کار کاوؤ. بېخي ډېره موده یې د استاد جوړ کړي عکسونه رنګول او وړل په چوکونو به یې خړول.

استاد یې په بدل کې یو د غرمي ډوډی، هر ماڅیګر د جیب خرڅه ورکوله.

د هغه روپی خړخولې نۀ، جمع کولې یې، کاغذونه او قلمان یې په اخیستل.

مانښام چې به کور ته ورغلی، دی وو او عکسونه جوړول به وو. د مور به یې هر سهار دعوه وه "توله شپه پر بتانو تېره کړې، اوس خونه د دین شوې، نۀ د دنیا، نۀ لمونځ کوې، نۀ اودس، نۀ دې په دې دومره وخت کې دوې روپی کور ته راوړې.

دا ډول په دعوه او شنه زړه درست کال تېر شو، نۀ یې د مور خوله سره ورتله، نۀ ده دا کار پرېښوی.

یو ورځ یې مور مخه وکړه، شاه جی ته ورغله، توله کیسه یې ورته وکړه.

شاه جی په سپینکوټي د شمال سترګې پاکولې، مخ یې ور واړاوه.

"بختیالی! اوله ورځ مي درته وویل، هلک وخپل مخ ته پرېږده، کار مه په لږه، ستاڅه خیال دی، خاڅان به تاوانونه

درته راوڙي، نه بي راوڙي، بي غمه شه، خانان زه ډير بنه پيڙم

بختيالی چي شاه جي دسمال نغبنتي، دي بي ولاس ته ڪتل"
اوس خو درست ڪال وشو، نه بي يوه روپي ڪورته راوڙه او نه
بي غوڊ له گوته وروڙي ده، د الله اکبر د پاره-

شاه جي چي خپل نغبنتي دسمال جيب ته ڪاوڙ "بختيالی دا
لمونڇ چي نه ڪوي، پء دي ملامت دي، دابه ورته ووايم لمونڇ
به ڪوي، پر ڪار نه شم ورته وئيلاي، ڪار چي دده خونه ده هغه
ڪار دي ڪوي، چي روپي پڪي تاوانه وي، ڪه هغه ڪوي چي
روپي پڪي گتبي-

له ڪوره سم سره را ووتو، چي راغلو خاхан ويده وو، مور له
خوبه را پورته ڪړو-

اته بجي ڪهڊونكي وي، چي دا ورځ د جولای د مياشتي
دويستمه وه-

چي ده مخ و مينځلي، مور بي چاي راوڙلي، شاه جي او خاхан
چاي خنبلي، شاه جي خاхан ته خبره ورياده ڪړه "خاخانه دا مور
در څخه گيله منه ده، ته ولي لمونڇ نه ڪوي، تر غرمي ويده بي

خاхан چي سر ڪنبته څڙولي وو، را پورته بي ڪړو، د شاه جي
په لور بي ور ڪتل" له دي واره مي ته او مور ڪي وبخني بل
واره داسي نه ڪوم-

شاه جي ولاڙ شو "زه خم، خوته به قول راسره ڪوي"

خاخان چي شاه جي ولاڻو وو، پڻه ناستي پي د شاه جي ومنج ته
 ڪٽل "هو قول دي"۔

پڻه دي ورڻ چي ورغلي، استاد ته پي وويل "د دي اوس راغلي
 فلم ٽول عڪسونه زه جوڙوم، ته هسي راته گوره"۔

جامي پي بدلي ڪري او رنگونه پي راواخيستو، د عڪسونو پڻه
 جوڙولو پي شروع وڪري، استاد ناست وو، ورته ڪٽل پي چي
 ڪوم خاي به پي ناخونبه شو، ده ته به پي اشاره وڪري، يابه پي پڻه
 خپله قلم ورواخيستو۔

دادول عڪسونه ٽول مڪمل شو، چي ڪله وارد ليڪلو شو، نو
 استاد قلم پڻه لاس وركيو۔

ده ڊپر پڻه معصومانه انداز قلم او رنگ پڻه لاس ڪي
 راواخيستو۔

خاخان "استاد محترم! زه پڻه خدای ڪه خپل نوم ٻنه وٺيلاي
 شم"۔

استاد چي پر چوڪي ناست وو، د ده پر منج پي درنگونو ٽڪي
 ليدو۔

ده پڻه رنگبدلو لاسونو ڪي رنگ او قلم نيولي، واره واره پي
 خندل۔

خاخان "استاد محترم! ته پي پر کاغذ وليڪه، زه پي هغه ڊول
 درته ليڪم" استاد يو گري پڻه سوچ ڪي ناست وو، پڻه دواڙو
 لاسونو ڪي پي کاغذ ور غرا وو بيابي هغه کاغذ سره خور ڪيو
 ، يو خه پي پر وليڪل. وده ته پي وركيو۔

دهُء استاد محترم ليکلي دومره بناهسته وليکل، چې اوستاد محترم يې پۀ چوکۍ کې گوته پۀ غاښ ورته ناست وو، چې کله کار خلاص شو.

استاد پوښتنه ځيني وکړه "ته چې پۀ الف، بې نه پوهېږي بيا دې داليکل څۀ ډول زده کړو؟"

خاڅان چې درنگ د ډيې سر بند اوۀ "استاد محترم! دا زما له ډېره وخته شوق وو، هر ځای چې به ما بناهسته ليکلي وليدو، تر هغه به ما ليکل، نه مي پرېښودل چې هغه لفظونه به مي هغه ډول ليکلي نه وو.

دا ليکل خو مي له ډېره وخته زده وو، د عکسونو شوق هغه ورځ را پورته شو چې پر چوکونو مي غټ غټ لگېدلي عکسونه وليدل.

بېخي ډېر وگرځېدم هغه سړي نه را معلوميدو چې جوړوي يې څوک؟

يو ورځ خولا دا سودا هم را ولوېده چې دا د چوک يو عکس پورته کړه، کور ته يې يوسه، پردې به يې زده کړې چې پۀ کومه ورځ مي ستا دوکان وليد، زړۀ مي دومره ښۀ شو، لکه د دنيا ښې او ښادۍ چې ټولي پر ما راغلې وي.

له هغې ورځې استاد مطمئن شو چې خاڅان به پر دوکان ناست وو، دی به بېغمه گرځېدو بل يې وړوکې تنخوا هم ور ولگوله.

بېخي ډېر وخت يې له استاده سره کار وکړی، اخير هغه ورځ هم راغله چې خاخان له استاد سره خفه شو، سبب يې دا وو، دی څو ورځي دوکان ته نه لاړو او له استاده يې اجازه هم نه وه اخیستې، نو استاد چې به دوکان ته راغلی دوکان به بند وو او کارونه به ټول نیمگړي پراته وو، گراکانو به په قطار کې په یوه خوله وویل چې کار کول مو په وس نه دي پوره بیا دوکان بند کړی، څه ته مو خلاص کړی.

څو ورځي پس چې خاخان راغلی، د ده او استاد خبره تر له واوښته، خاخان چې له دوکانه روان شو، د خپل استاد په ضد يې خپل رنگونه او قلمونه واخیستل په شابه يې گرځول، د دوکانونو بورډونه يې لیکل یابۀ د بسونو او لاریو په اډو کې گرځېدو، پر بسونو او لاریو به يې لیکل کول.

په هغه ورځ يې له دې کاره هم نفرت وشو، په کومه ورځ چې یو ډرائیوریو څه لیکلي ورکړو، ده د لاری پر شا بښا هسته و لیکل

دی لاده لاری شاته ولاړ وو چې یو ځوان راغلو، چې د ده لیکلي يې ولیدو، په کت کت يې وڅنډل.

خاخان رنگونه او قلمونه په لوته کې اچول، پوښتنه يې ځینې وکړه "ولي دې وڅنډل؟"

سړي چې دواړه لاس پر یوه او بل تشي نیولي وو "ولي تا چې لیکل خندا نه درتله؟"

خاخان د اخبار پۀ کاغذ له رنگه لاس پاکول "نه! زۀ خو هسې هغه لیکم چې څوک یې پر کاغذ را ولیکي".

سړي د خدا اوبښکې له سترگو پاکولې "دخدای بنده! دا واوره، تاڅۀ لیکي دي؟

زاری مي ډيري ورته وکړې، پلار یې راضي شو مور یې کونه بنسور وینه.

او دغه رنگه ما ستا نوري لیکنې هم لیدلې دي چې تا ډېري نا تراشي په کي کړي دي،

ويشتلی مایې روغ به نشې، که طیبیان د مور مېړونه کړې میننه

پر یو ویگن مي ولیدل چې تا لیکلي وو، کهنچ رازق ماما، او داسي نور هم، هلکه چې په پوهېږې نو بیا یې ولي لیکې؟

هغه ځوان ځيني رخصت شو، او دی ډېر خفه شو، له ځانه سره یې کست وکړو تر څو چې لیکل زده نه کړم، په والله که یو لفظ هم ولیکم،

دینک ته ټوله شپه خوب نه ورتلو، دایې غوښت چې ورشي، دوی ته د ملکداد د نا کراری خبر ور ورسوي، د خوب د تېښتېدو سبب یې هم دا وو چې یوه شپه ورته درسته کال شوه، ټوله شپه یوې اوبلې خواته اوښت او را اوښت. سهار له چای څښلو سره سم، دینک له ښځې او زامنو سره دلور د کور په بهانه د خدای په امانې وکړه، روان شو. څرک ته چې ورسېدو، یوه لارې راغله ور وختو، له لارې څخه ماڅیگر بس ته وختو. ټوله شپه یې لاره ووهله، سهار نژدې وو چې بس واوښت ډېر پکې مړه او ډېر ټپیان شوو. دینک او څه نور خلگ یې د بې هوښۍ په حالت کې هسپتال ته یوړل، ډېرې شپې یې په هسپتال کې وشوې. یو سهار ترسیم مسیح صفایي کوله، په نري بانس پورې یې تړلې گډې، د شپږو کتونو په وار د کې پرفرش وهلو، له هغه سړي سره پغېدو چې د تللو د ناروغانو د کتونو سپین څادر ونه یې بدلول او هم یې د دینک خبرې اورېدې، یوه بل سړي ته یې ویل. که څه هم ترسیم سم په پښتو نه پوهېدو خو نمونه یې د دوی د گاونډیانو اخیستو.

ترسیم چي د دوی کټ ته ورنژدې شو چي ترلې خولۀ یې خلاصه کړه، له هغه سړي یې پوښتنه وکړه "دا چا څه وايي؟".
 ناا شناسړی چي له ناروغه سپین ږيري دینک سره پر کټ ناست وو، یوه پښه یې لاندې څړېده، هم یې ښوروله، دی وايي "دلته زما خپلوان دي، زۀ پۀ هغو پسې راځي وم، پۀ لارې دا پښه را وشوه".

ترسیم چي د سپین ږيري مخته کتل "اوس یې کور ور معلوم دی؟".
 ناا شناسړي چي هغه بله پښه هم له کټه کوزوله "نۀ دی وايي کور یې نۀ دی را معلوم، را وستي هم مادي".
 ترسیم چي د ناا شناسړي له کټه لرې شوې خپلۍ ورنژدې کوله "بیا یې څنگه کور نۀ دی ور معلوم؟".
 ناا شناسړي چي خپله خپلۍ پۀ پښه کوله

"دی وايي رامې وستو، یو سړي ته مې حواله کړو، زۀ لارم".
 ترسیم چي وار به نه وو، مخ به یې د دروازې پۀ لور واړوو، بېرته به یې مخ دۀ او سپین ږيري ته ورواړوه
 "څومره وخت به یې کېږي؟".

ناا شناسړي چي هم ترسیم ته کتل "دی وايي بېخي ډېر کلونه یې کېږي. هغه وخت خو یې هلکان بېخي ماشومان وو، اوس به پۀ ږیره وي".

ترسیم چي سترگې پټې او رڼې کړې، له جیبۀ یې یوه دانه سگرېټ را وکښو، بل یې کړو له یوه کښه وروسته "هغه سړی در معلوم دی، وچاته چي تاحواله کړو؟".

ناشناسري چي سترگي بي د ده د لاس پټ سگرېټ کي وې هو
 دی وايي شاه جي نومېده پر پلاني چوک بي دوکان وو.
 ترسيم د دروازي پټ لوري کتل "دبختيالی زامن خاځان او
 محيب".

ناشناسري چي سترگي بي د ترسيم پټ خړو بوټونو کي وې دی
 وايي
 "هو".

دينک چي ترسيم ته مخ وړ واراوو هو! تر خوله دي وگرځم
 دغه دي، ته يې پېژني؟

ترسيم چي ناڪراره غوندي وو ، ناشناسري داسي
 محسوسوله ، لکه له يو چا چي وېرېږي . مخ يې د دروازي له
 لوري سړي ته واراوو

"هو! زه يې پېژنم ، کور يې زموږ پټه کوڅه کي دی."
 دينک چي د مسخرو پټ ډول واړه واړه خنډل "کاکا به دې تر
 ږيره جار شي" له ځان سره يې ښه پټ زوره وهم خنډل "ږيره خو
 نه لري ، کاکا به دې تر برېټو جار شي ، که دې را خبر کړو".
 ناشناسري ته د دينک مسخري خوند ورنه کړو ، پټ زړه کي
 يې د ترسيم مسيح پر بوټونو او خيرنو جامو او تېلي سر
 افسوس کاوؤ ، دی وايي "که دې را خبر کړو ډېر به ښه وي ، زه
 به دعا درته کوم".

ترسيم لاړو ، دبختيالی دروازه يې وټکوله ، هلکان يو هم
 کور نه وو.

بختیالی او زرينه هسپتال ته ورغلي، له حال احواله پس چې
بختیالی د ډاکټر دروازې ته ورغله، په دروازه کې د
ناروغانو گڼه گڼه وه، دې په دروازه کې ولاړ سړي ته وويل له
ډاکټر صاحبۀ يوه پوښتنه کوم.

د دروازې سړی: "مورې! ته به انتظار باسې، تر هغه چې دا
ولاړ خلک ور شي بيا به ته ورځي." ټولو ولاړو خلکو وويل
"يوار مورکۍ پرېږده چې ورشي، موږ به بيا ور شو."
بختیالی: "ورونو کور مو ودان."

ډاکټر: "هاڅه درباندي شوي؟"

بختیالی: "ډاکټر صاحب! هغه زموږ سړی چې په بس کې خوب
سوی وو، اوس شکر دی ډېر ښه دی، که ستا اجازه وي، موږ
به يې کورته بوزو، کور نژدې دی، که چېرې په تکليف شو
درته رابۀ يې ولو."

ډاکټر چې يو بل چاته نسخه ليکله، قلم يې ودر اوو، بختیالی
ته يې وکتل "بس هغه دوا ورکوی، د نور څه ضرورت نشته."
بختیالی چې په راوتو وه "سمه ده دا دوا به ورته واخلو"

دينک يې کورته راوستو.
غرمه محيب راغلی چې کاکايې په سترگو شو، سودا يې
شوه، له موره يې پوښتنه وکړه "مورې! دا څوک دی او
راغلی دی؟"

څنگه
بختیالی: "زويه! دا هغه دينک کاکا دی موږ چې يې دلته
راوستو" محيب له کاکاسره ډېر په مېنه روغې، حال احوال
وکړو.

مانبام چي ڇا خان راغلي د ڪاڪا سراو لاس ڪه ڇه پتي وو، هم
بي وپيژندلي، له روغبره پس بي د ده مخ ته ڪتل ڇيني ويي
پوئنتل.

”خير ڪاڪا داڇه در شوي دي؟“

دينڪ چي د خپل يوه يوه زخم وپتي ته ڪتل ”زويه! دا خو
داسي پئه لاره بس وواوئنت.“

ڇا خان چي د ڪاڪا تر ځنگانه بالبت لاندي ڪاوو ”بنه نور ڪور
و ڪلي ٽول بنه دي، ځنگه دي زما ڪاڪا؟“

دينڪ چي هغه بله روغه پنبه غزوله ”زويه! گزاره ڪوي،
پخوانو بنه ويلي دي ”د ظلم پاي تمام دي“ د هغه غريب خو
دريم زوي وفات شو، نرور بي وهغه چرسڪ ته ڪنبهنوله،
اوس بي پئه ڪور ڪي تل جنگونه وي.

هغه ورځ ورسره ڪنبهنستم، ڊهرشين زري او گورم جن وو.

داسي پئه گپه گپه ڪي بي تاسو ياد ڪراست، سريه دلته مې پئه
ڪور ڪي دا شين زړه دي، هلته مې له هغو تللو وبره شي، داسي
نه وي يو ورځ راشي يو پڪي را وغزوي، تمامه شپه پئه ولاړي
تبره ڪرم.

ما ور غبرگه ڪره چي ”تا اول ولي سوچ نه ڪاوو.“ ده پئه ژرغوني
ريغ وويل ”ما دي خداي له زويه خلاص ڪري، ما دانه دي ورته
ويلي چي ته دا سري مڙ ڪه دا مې خود ورته ويلي وو چي
تنگوه بي، گوندي بار شي دامځڪه راسره بدله يا راباندي
خرڇه ڪري.“

ده ظالم دا وو چي مڙ بي ڪر.

مايې خبره پرې کړه "ته خو له هغه نه وشرمېدې، پر هغه ظلم برسېره دي بل ور باندي کاوه، بنځه دې هم وهغه قاتل ته کښېنوله".

ده ويل: "سړيه له ماخو بې ورخونه يورو، ما دا هڅه ځکه وکړه چې دا بنځه ودې چرسک ته کښېنوم، گوندي دا دېمني پوري ختمه شي، هغه د خدای داسې نه وه خوښه".
 خاخان چې وکاكا ته پر غورېدلي دسترخوان دشيډو وړه ډوډۍ کښېنوه.

"ښه کاکا ته چې له دې ځايه ورغلې، دی دي وليدو، څه بې ويل؟"
 دينک چې لاس بې په کاسه کې وو "زه چې کور ته ورسېدم، په کور کې خبر شوم چې بختيالی او زامن د شېې تبتيډلي دي.
 ده ته ورغلم له روغېره پس، بې ولمر ته پر ناست کالي بالښت ته څنگ وهلی وو، سترگې بې کښته اچولې وې".
 دينک ما ورته وويل.

"هلهکه ملکداده! تا دا بنځه او ماشومان څه کول چې تنگول دي چې زه راغلی وای، په سوکه به مې درضا کړې وه".
 ملکداد چې سر راپورته کړو، سترگې بې مړې را واپ ولې "سړيه بنځه نه ده بلاده بلا، زه خو بې تېر یستم، دوې ورځې مهلت بې راڅخه واخيستو".

دينک زما سترگې د ده په سپېره مخ کې وې "ته دا ارام ولي ناست بې، خو يو خوا ته به پسې تلې؟".
 ملکداد چې واړه وځنډل "چيرې به لاړه شي، د يو چا کلا ته به ورغلي وي، حال به بې راشي هر چا ته چې ورشي".

ستاڻه خيال دی هغه به زما له خبري واوري“ زه خاموشه وم.
 خاخان چې جوړه گوله غاب ته وړله “بيا خو ډېر ښه دی چې پر تايي
 شک نه دی راغلی“.

دينک چې داوبو گلاس يې په لاس کې وو “نه منا (مړا) موږ خو هم
 داسې چل ورسره وکړو چې ملکداد څه د ملکداد پلار والله که په
 پوه شي.

هسي دا روپۍ داسې شې دي چې پر خره يې بار کېږي، خلگ
 خيرالله خان ورته وايي، گني دا د ملکداد غوندي خلگو به په
 ماپسې کاغذونه تولول“.

دسترخوان ټول شوی وو، شنې چای راغلې څه، بلکې
 پر خلاصېدو وې.

خاخان چې د شينو چای تشه پياله ښووه “کاکا بس ناوخته دی،
 زياته ویدېږو، که ډېر په تکليف نه يې، ستا په ښاهسته رغ کې يو
 خو د پردېسۍ غاړې راته وکړه، والله که مي له ډېره وخته غاړي
 اورېدلي وي“.

بختيالی چې پر لمانځه ولاړه وه، سلام يې په وگرځاوو، ورغ
 يې کړو.

“خاخانه! شرم وکړه کاکا ناروغه دی ته غاړې په کوې“.
 دينک چې سر پر جگ بالښت سماوؤ، په برامده کې يې کتل، د
 دوو خونو څنگ پر څنگ، په خړ رنگ رنگېدلې دروازې او

پریو او بل څنگ بې یوه یوه کړکی په هغه څر رنگ رنگېدلې
هم لیدې.

چې وده ته مخامخ، یوه د پخلنځي وړه دروازه هم په هغه رنگ
بنکارېده "نه نه بختیالی! هلکان نه دي ملامت، پردېسی
سوځلي دي، یو څو غاړې به ورته وکړم.
خاخانه زویه غوړ شه.

پردېسی څومره ازاد کړې
ما زړل چې به چایاد کې
پردېسی د غروسرونه
پر غرو چا کړي خوبونه
پردېسی د اور له زاته
سرت مه نیم نه سوی راپاته
پردېسی ده تور دودونه
اور هندوان سوځي لیانجونه

دینک له بالبنته سرې اختیاره را پورته کړو
"وی بختیالی! اوس مې رایات شوزۀ چې راتلم، ښځې دلور د
پاره نخښه (تحفه) راکړه، یو څو د دې د لاس ښکړي بې
راکړو، ویل بې "ما به پر یاتوي" یوه گوټې، یو څه شیان بې
نور هم پکې ښیي وو، خود به په هغه بس کې پاته شوي وي."
خاخان چې یوه پښه پر بله اړولې وه، بالبنته ته پروت وو، را
پورته شو "کاکا! نخښه دي په اور پسې شي چې ته خدای
ژوندی پاته کړی بې."
کاکا انۀ دي ده خوښه، شپۀ ډېره تېره ده، چې ویده شوو.

سهار لا دوی چای خنبلی، شاه جي راغلی، له حال احوالہ پس
 بی خان ته مخ ور وار اوو "د شپي ناوخته کورته راغلم،
 جبیني راته وویل داسي پېښه شوې وه".

خان چي د کاکا د سر او لاس پتي ته کتل "هو شاه صاحب"
 ټوله کيسه يې ورته وکړه.

دا ډول د کوڅي خلگ وو، شناخته يو يور اتلو، د خان ټوله
 ورځ پر کور تېره شوه.

له دې ورځي پس خان او ورور هر سهار په خپل خپل کار
 پسې تلو، تر هغې ورځي چي کاکا روغ رمت شوو.

ټولې پتي يې خلاصې کړې، په دې ماخوستن يې،
 و خپلو جوړو زخمونو ته کتل، خان او بختيالي ته يې وويل
 که ستاسو خوښه وي، زه به سبا که خير ووکړم ته لار شم، د
 دوو شپو په نيت له کوره راووم، درسته مېاشت مې وشوه، د
 هغو به په ما کښ چپ وي".

خان چي هم د کاکا د جوړو زخمونو و ټپو ته کتل چي سپين
 ښکارېدو "هو خود کاکا کښ څه په ولاړې به گرځي، مخکې به
 د ناستي ځای نه ورکوي".

شپه تېره شوه، سهار خان کاکا د بس اډې ته، په
 پښو سوکه، سوکه روان کړو، تر هغه کاکا په ښار کې يوې او
 بلې خوا ته سره کتل، چي اډې ته ورسېدو.

په اډه کې يې کاکا ته د کور د پاره څه وچه مېوه او څه نور
 شيان ورواخيستو، له کاکا سره يې خدای په امانې وکړو، په
 بس کې يې سپور کړی.

کاکا چې کور ته ورغلی کلیوال په خبر شو، یو یو یې پوښتنې ته راتلو، چې ملکداده هم پکښې راغلی. له روغبره، حال احواله وروسته.

ملکداده چې د دینک په کور کې یې بالنس ته څنگ وهلی وو، په خونه کې یې شاه او خواکتل، چې په خونه کې یې په دېوال کې ټک وهلي مېخونه لیدو.

پر هغو مېخونو څلور دانې غټ، غټ غابونه پراته وو، بلې خواته یو نغری چې ایرې یې ښې خواپاکې ختلې وې، جار له بوتو ډک وو.

د ډک جار له یوې او بلې خوا یې پر لوړه دوه صندوقان، یوه هغه کراسته، دوه بالنسته چې دوی پر ناست وو. خلاصه دروازه ته مخامخ، چې دباندې یې پر غولي یوه چرکه هم لیده "دینکه! څه شوې د خدای بنده، خو ټول کور دې په ځان جبران کړی وو".

دینک: "زه چې له کوره ووتم، څوک ته ورغلم، یوه لاری راغله، لاس مې ورکړو، لاری ته وروختم. د لاری درانیور ښه په مېنه روغبره را سره وکړو، د کلې د سړي، سړي حال احوال یې وکړی. زه جبران وم چې دا څوک دی چې د کلې واړه او زاړه په نامه پېژني".

اخیر مې په مړه خوله پوښتنه ځینې وکړه، ځوانه ته څوک یې او کور دې چیرې دی؟

دی یو خٔ وخت خاموشه وو بیا بی سرې غټې سترگې په قهر
را وارولې وېې خندل.

"ستاسو په کلي کې دی؟"

دینک مایې پر استهرینگ نیولولاسو ته کتل
"څنگه زموږ په کلي کې، زه دې نه پېژنم؟"

د رانیور د بیا هغه ډول سرې سترگې را وارولې
"دی نه، یو وخت وو."

دینک "ما د لاری د دروازې تر خلاص شیشه نسوار تو کړو،
خوله مې په خپل خادر پاکوله" هلکه د رمضان زوی خو نه
بې؟"

د ده سترگې په ما کې وې، څرک ته یې نه کتل.
د رانیور "هو دینک کاکا".

دینک ما چې د هغه بل ملگري له لاسه خوږه رانیوه "هلکه خو
ځوان شوی یې، هغه مور او نور وروڼه دې څنگه دي؟
هغه دوه به هم ځوانان وي."

د رانیور چې سگرېټ بل کړی، تیلی یې وغورځوله "هو کاکا
هغه بل هم ځوان دی"

بیا زه په ځان نه یم پوهېدلی، یو څو ورځې پس چې پر حال
راغلم. په هسپتال کې پروت وم، ډېرې شپې مې په هسپتال
کې وشوې."

ماخوستن دسترخوان غور پدلی وو، وڊوڊی ته
 بختیالی، خاخان او محیب اوس د زرینې په انتظار
 وو چې غابونه راوړي، د محیب تعلیم مکمل وو.
 خاخان: "وروره! موږ د خدای شکر نه شواډا کولای
 چې په موږ کې یې هم داسې سړی پیدا کړو.
 اوس به که خیر وو، یوه ښه نوکري ځان ته پیدا کوي.
 چې ته هم په عزت یې او د خلکو خدمت هم پکې کوي.
 دروازه وټکېده، محیب ورغلی، له محیب سره سم شاه
 جی دتنه راغلی.
 لاس یې و مینځل، له دوی سره پر وډی کښېنستو.
 د وډی له خور لور وروسته، شاه جی د خپل گونجې،
 گونجې لاس گوته په غوږ کې ښوروله.
 "بختیالی ته به وایې شاه جی موږ په سوال وډی ته
 نه شو راوستای، نن په خپله راغلی، یو څه به ضرور
 وي.
 خبره داسې ده لورې! زما یوه میاشت کېږي چې
 ناروغه یم، تاسو ټول خبریاست او بلکه د مرګ
 معلومه هم نه ده، چې روغ مري، که ناروغه، خبره مې

دا کوله چي ستاسوله ماسره روپي دي، دابۀ سبا
خاځان راولپږي، زۀ بۀ يي ورکړم.

بختيالي چي وزريني ته پۀ لاس د چاي اشاره کوله.
شاه صاحب ازموړله تاسره روپي خۀ غواړي، لس
پنځلس زره موډر کړي دي، دري ګونه دي راکړي دي.

شاه جي چي د زريني پۀ لاس کي پتناسۀ ته پۀ هغو
سترګو کتل، چي تک سپين، ګڼ باند يي پۀ
تکو سپينو چشمو کي، له لري ښکارېدو تۀ ستاسوله
ماسره ډېرې روپي دي، يو خو چي ته راغلي روپي دي
راکړي، يو خۀ پۀ هغه وخت کي د کوڅي خلګو راکړي
ستاسو د پاره، شل زره ماله ځانه کړي.

پۀ بېنک کي مې کښېښودې، پۀ ګټه چي د کال پرزر
يوه روپي راکوي، هم ډېره ګټه بۀ يي کړي وي.
اوولس، اتلس کاله تېر شوي دي.

بل هغه دوکاندار چي تاسو روپي نۀ اخيستي، وماته
يي راکړي، ما تاسوله رکشه پۀ رانيوه، پاته روپي
هم رکشي مزدوري وکړه، ادا يي کړي، وتاسو ته هم ما
د خپلي رکشي ګټه درکوله.
دوی ټول خاموشه وو.

بختيالي د چاي پيالو ور ډکوله
"شاه صاحب! دا دې ښۀ کار نۀ دی کړی."
شاه جي چي پۀ رېږدېدلي لاس پيالو ور پورته کوله
"هو زۀ منم چي ښۀ کار مې نۀ دی کړی، ستا پۀ هغه

سري ڊهره خوابده شوه چي مارو پسي خيني اڃي تي
دي.

بختيالي چي سترگي ڊڊه پنه رهر ڊڊلي لاس کي وڃي
هو.

شاه جي چي پنه رهر ڊڊلي لاس کي پي ڊچاي نيمه
پيال ه پاته وه

"لوري! خه وکرو، مور ڊهم ستا ڊول انسانان يو، زړونه
مود غوڻبي دي، نه ڊه ڊبرو، مور ته او ستا ماشومان
ليدل، بس نوري خبري پر ڊبرده، سهار خا خان راوله ڊره،
زه اوس لارم ڊ خدای پنه امان."

يو لاس پي پر گونڊه ونيو، هغه بل پر مخڪه، ڊهر پنه
زحمت ولاړ شو.

محيب گوتونه ورسم ڪرو، تر ڪوره ورسره لار.
سهار چي خا خان تلو بختيالي سوال ورته وکرو چي
"رڪشه ڪور ته مه راوله، دوري پي پر يو چا خرڇه ڪڍه.

زماله ڊي رڪشي ڪر ڪه ڪه پي چي ستاسو پنه لاس
داسي نه وي يو ڇوڪ پنه ووهي."

خا خان چي تر دروازه وتو، مخ پي پر شار اوار او
"سمه ده موري."

خا خان ورغلي، شاه جي ڀنڪ ته برتلي، دومره ڊهر پي
روپي پي پنه لاس ور ڪري چي خا خان ڀڃي ورته
ڇهران وو. شاه جي ته پي ڊ مور ڪيسه هم وکري

شاہ جي د بھنگ تر مخه له لاسه لوڀډلی قلم را پورته کاوؤ "سمه ده
 خاخانه! يو څوک به پيدا کړو، رکشه به پرې خرڅه کړو.
 ته دا روپۍ کور ته يوسه، سهار ته او محيب دواړه راشی، يو
 کاروبار به په صلاح شروع کړو."

خاخان روپۍ راوړې، ټولې د سلو سلو نوټونه وو.
 ټوله کورنۍ ودې دومره ډېرو روپو ته حيرانه وه

سهار خاخان او محيب دواړه ورغلو، شاه جي پر چوکۍ ناست وو،
 له دخله څخه يې يو سړي ته بقايه ورکړه "خاخانه! ته او محيب
 راغلاست، اوس که ستاسو خوښه وي، يو د کتابونو دوکان به جوړ
 کړو، د نجونو د سکول څنگ ته، يو خو يې کار به صفا دی بل به
 مزدوري پکښې ده، تر هغو چې يو نوکري پيدا کوو."
 خاخان محيب چې وده ته متوجه وو "سمه ده"

د کتابونو دوکان يې جوړ کړو، پر دوکان دومره رش وو، چې بهنې
 به يو گهڼته دواړه نه په رسېدو، روپۍ ورځ تر هغه بله ډېرېدې.

يو ورځ شاه جي راغلی چې "يوه نوکري مې پيدا کړې ده، خو روپۍ
 غواړي، محيب چې شاه صاحب ته د اوبو گلاس نيولی وو "څنگه
 نوکري ده او روپۍ څنگه او څه ته غواړي؟"

شاه جي چې د اوبو تش گلاس بېرته ور کاوؤ (ډي ډي. اي. او)
 "محيبه! نن سبا يې روپيو کار هم نه کيږي، دا لا اوس هم له موږ سره
 به کوي، د محمد علی (د شاه جي زوی) په خاطر، هغه افيسر د
 محمد علی ډېر نژدې ملگری دی."

محيب چې گلاس پر ځای ښووی "دا خو ډېره به نوکري ده، زما
 خوښه هم ده، د تعليم شعبه ده، زه به له مور سره حال وکړم."

ماڻھام پي مور ته د نوکري کيسه وکړه.
بختيالي چې سترگې پي د خوشالي له اوبڼکو ډکې شوې "زويه!
نوکري خړد وکړه. کار به دي څه کار وي او بل که بيا کلي له
بدلېدای شي".

محبيب "مورې موږ کلي څه کوو؟".
بختيالي "زه په تاسو د دې خلکو خدمت نه کوم".
محبيب چې سترگې پي د مور په سترگو کې وې "ولي موره! دې
خلکو له زموږ سره څومره ښه کړي دي، په کار دي موږ د دې
خلکو خدمتونه وکړو او موږ خدای تر دې ځايه را ورسولو، دې
خلکو".

بختيالي چې د پړوني په څاک خپلې ډکې سترگې پاکولې "ځکه خو
پي خدمت نه په درکوم چې دا خلک په انسانيت خبر دي، له انسانه
سره مينه لري، زه په تاسو د هغو خدمت کوم چې شکلونه پي د
انسانانو

دي او ذهنونه د حيوانانو، ځكه خوزه تاسو خپلوانو
او كلي ته بيايم.

دا پټه منم چې داسې انسانان هم شته چې د بدو بدل پټه
بڼه اخلي.

زويه! ته خبري چې كله كله زړه راټول كړم، ووايم،
چې لاس پورته كړه، د زړه له اخلاصه د دوى د پلار
وقاتل ته دعا وكړه چې سړيه دواړې دې سمې شه.

محبوب چې د مور پټه خوا پټه گونجې تندي وروكتل، پټه
تونده لهجه يې وويل "ته به انسانه نه يې يا به دې پټه
سينه كې زړه نه وي، چې داسې كوي.

دا مې پټه خپل ژوند كې اول ځل دى چې يو څوك و خپل
دوښمن ته دعا گانې كوي، ته لېونۍ يې، ستا دماغ
كار پرېښى دى، هغه زما پلار وژلى دى، موږ يې د بل
ديار كړي يو، ورور مو د بل په خاورو كې ښخ شو، پر
مخ لاگوره نور څه راسره كيږي".

بختيالي چې دده پټه خوا سترگې ورواړولې، له
ژرغوني ږغ سره، سره و مسېده هم.

"زويه! كه د دې سړي ظلم نه واى، نن به ته داسې نه
پغېدې

ته چې له هغه ځايه نه واى راوتلى، نن به ستا هم لكه د
هغه كلي خلك، پټه ږيره كې به دي نسوار پراته وويابته
دي له خولې سره څادر نيولى، پغېدې به، يا به داسې
وي، لكه زه چې داسې مې گنلې وه، بې قريبانو ژوند

نه ڪهڙي اوبل به ڏي داسي محسوس ٿي لڪهه ڇڏي پيو
پنستانه مسلمانان ڏي.

پوءِ ڏي به نه وڃي خبر، ڇڏي ڏا هر ڇهه اخير راڻي و
انسانيت ته درهڙي، ڏا ٿول ڏهه سڙي ڏ ظلم برڪت
ڏي.

دوي ٿوله تر هغه خاموشه وو ڇڏي ويد پڌل، سهار شاه
جي ته ورغلي، ڇڏي مور مڙي داسي وڃي.

شاه جي ڇڏي ڏهه پوءِ لور پوءِ جهراني سره ڪتل هو
نوڪري خود بدلهڙي، هر وخت ڇڏي ڏي زڙهه وڃي واري
بدلهڙي.

شاه جي پيءُ کاغذونه اوروپي خپل زوي محمد علي ته
ورڪري، هغه ته پيءُ وويل ڇڏي "له اولهه ڏا ڪوشش وڪري،
ڇڏي ارڙهي هغه ضلعي ته وڃي، ڇڏي دوي کلي
پڪڻي راڻي.

د محیب اخیر هم، ارډر هغې ضلعي ته وشو، په کومه کې چې د دوی کلی وو.

ماخوستن له ډوډۍ وروسته، بختیالی، خاخان او محیب ټول ناست وو، محیب ډېر خوشاله وو "مورې! اوس خوبه که خدای کول، په خپل کلي کې سکول جوړوم، که بله هره لاره راودرېده، په خپلو رویو یې جوړوم، هم یې چلوم. ته هسي دعاگانې راته کوه".

زرینې د محیب جوړې او نور د ضرورت شیان، یو یو داسې په مات زړه راوړلو، لکه محیب چې د کلونو په مسافری ځي. مور یې دعاگانې کولې

"زویه! خدای دي پر سر ودرېږه، نور مې څه وس درسېږي، زویه! که د هغو مظلومو بنځو او ماشومانو غم نه وای راسره، په خدای که یا تاسو له دې کوره وتلي وای او یا ماته ټول عمر د خپلوانو او کلي نوم په خوله اخیستی وای.

زویه! چې کلي ته ورشې، څومره کوشش به کوي، چې څوک دي ونه پېژني، یو دینک کاکا دي پېژني، هغه خو پوه کړه".

محیب چہ د مور لہ سرہ لوہدلی پرونی تہ کتل چہ پر اوہو یی
 پروت وو "سمہ دہ مورې! تہ بې غمہ شہ" دوی ټول ښہ پۀ خواہہ
 خوب ویدہ شوو، مور بې تر سہارہ پۀ سوچونو کي ورکہ وہ
 "داسي نۀ وي هلته يې څوک و پېژني، د هغې خوا بۀ يې کړي،
 تر تا بۀ يې نۀ راپرېږدي، نه، نه محیب زوی خو تعلیم یافته دی،
 پۀ ښار کي اوسېدلی دی، چيري خطا وزي".
 سہار د وخته يې مور چای راوړې، لہ چای څښلو وروستہ يې
 بسترہ او بکس راواخيستو.
 مور او زرینہ ہم تر دروازې ورسرہ راغلې، دی او خاخان پۀ
 رکشہ کي کښېنستو، د اډې پۀ لور روان شو.
 مور بې پۀ دروازہ کي ولاړہ وہ، دعاگانې يې کولې "خدايہ! تہ
 يې پرسر ودرېږي، تہ يې کاميابہ کړي، خدايہ! تہ خود زړنو
 مالک يې، د پټو زړونو لہ حالہ خبر يې، تہ يې کاميابہ
 کړي، ناکامہ يې بېرته کور تہ مۀ راولي، و تاتہ بۀ زاری کوم، نور
 خو مې يو وس ہم نۀ ورسېږي".
 پۀ اډہ کي يې محیب پۀ بس کي پرچوکی کشېناوؤ، خاخان ورته
 ولاړ وو.
 "ورورہ! څومرہ پام بۀ کوې، اول خو کلې لہ بې مقصدہ مۀ ځہ،
 داسي نۀ وي دښمن دي و پېژني، وار بۀ لہ مخہ کړي".
 محیب چہ مخ يې د خاخان پۀ خوا وو، يو لاس يې د مخ پر
 چوکی ښی وو "نہ ورورہ بې غمہ شہ، کہ خدای کول وروړ بۀ
 ناکامہ نۀ درته راځي".

پٺ سوکھ، سوکھ روان بس کي خان را کوز شو، محیب له کوره
پٺ اول سفر روان شو.

محیب له هغه، پر څنگه نه ت يوه مسافره سره گپه شروع کړه: د
کوم ځای يې، څوک يې او څه کار کوي؟

هغه چې ځان ور وپېژندلی، سړی که يې څه هم خپل قریب نه وو،
د کلې يې وو.

پٺ خبرو، خبرز کي يې د سکول پوښتنه ځينې وکړه: ستاسو پٺ
کلې کي د هلکانو يا نجونو سکول شته؟

کليوال چې د مخ پر چوکۍ يې سربیني وو، را پورته يې کړو نه
نه.

محیب چې د خپل کليوال ژړو سترگو ته او نری څو تاره ږیره ته
کتل: که چيري داسې سړی پیداشي، سکول در کوي بيا يې
تاسو کوئ يا يې پرېږدئ؟

کليوال چې يې وڅېره ته کتل، په ذهن کي يې دا وو چې رنگ او
جامه يې د پښتانه نه ده، پښتو څنگه داسې صفا وايي.

يو څه وار وروسته يې داسې وويل: دا خود مشرانو کار دی.
د محیب نظر هغه ماشوم ته واوښت چې د مخ پٺ چوکۍ کي مور
را پورته کړی، څېره يې د مور تر اوږه لوړه ښکاره وه چې له
ژړا سره يې هغه دوه اوس راوتي واړه غاښونه هم ښکارېدو.

خير ستانوم او کلی، زه له خان. ره ليکم، که چيري يو موقع پٺ
لاس راغله، زه درځم، سکول که مونه کاوه، ښه د کور توده وډی
خوبه په راو خوري.

کلیوال چي دا وخت د دواړو سترگي پټیو بل کي وې "خدای دي راوله" هغه ښارگوټی را ورسېدو، پټ کوم کي چي دده اردر شوی وو.

شپه يې پټه هوتل کي وکړه، سهار دوتر ته ورغلی، خپل دوتر يې سمبال کړو.

دوې میاشتي يې ښه ډیوتی ورکړه، اوس يې کور ته د تلو اراده کړې وه چي خپل افسر ته ورغلی درخصتی د پاره. هغه چي يې درخواست وکوت.

افیسر چي قلم يې لوړ دده پر درخواست کښېښوی "محیبه! که ناراضه کېږي نه، یو څو ورځي پاته شه، یو څو تجرباتي سکولونه راغلي دي، دا به پټه علاقه کي خلاص کړو بیا به لاړ شي".

محیبه چي سترگي يې پټه خپل درخواست کي وې "سمه ده سر! یو سکول خو وماته معلوم دی، هغه ورځ چي زه راتلم یو سړي دا ایډرس را کړی، زموږ سکول ضرورت دی".

افیسر چي کاغذ ور پورته کاؤ، پټه چوکۍ کي يې ځان ایله کړو. "محیبه! دا خود نجونو سکولونه دي. دلته خلگ د هلکانو "محبیه" ته د نجونو سکول پکې خلاصه وې".

سکولونه، نه پرېږدي، ته د نجونو سکول پکې خلاصه وې. محیبه چي د افسر دوتر هر څه تر نظر یستلی وو، د دروازي کړپ شو، دده دروازي پټه لور وکتل، بېرته يې مخ را وړاوو.

"سر! زه داسې خلگو پټه مزاج ډېر ښه پوهېږم، زه به يې ډېر پټه اساني سره راضي کړم.

خو یوه خبره ده، ما چي څه ډول چلاؤ، ستا به

اعتراض نه وي او انشاء الله له ما پۀ يوه اوونۍ كې سكول
خلاص و غواړه.

افيسر چې پۀ زړۀ كې ډېر خوشاله شو، مخ يې نيم اړولۍ وو، پۀ
كېړو سترگو يې وركتل "بښښنه استاده له كومه كوي؟"

محيب چې بېرته خپل درخواست پۀ لاس كې را اخيستو
صاحبه! ته يې غمه شه.

افيسر ډېر خوشاله شو چې دا د كار سړۍ پۀ لاس راغلو چې پۀ
لسو سكولونو كې يو خلاص كړي هم د زوی زېري دی.

محيب پۀ سهار د دوتر موټر روان كړو، له ډرائيور سره
كښېنستو، پۀ پوښتنه، پوښتنه خپل كلي ته ورسېدو.

منو(محمد نور) يې پيدا كړو، هغه كور ته بوتلو او بۀ، چای يې
ورته راوړې.

د كلي خلك يې را وغوښتو، ټول راغلو، د لرگيو پۀ ساله
(جونگره) كې كالۍ هوار وو، چارپېره بالښتونه پراته وو، ټول
و محيب ته حېران او عاجزه غوندي ناست وو.

محيب ولاړ شو.

بسم الله الرحمن الرحيم

"قدر منو! مولوي صاحب او ټولو مشرانو ستاسو پۀ اجازه،
غواړم يو خو خبرې وکړم، تاسو بۀ ضرور دا محسوسه وئ چې
داسې بۀ د څه د پاره راغلي وي.

قدر منو! زۀ دلته د خپلو گټو د پاره نه يم راغلی، زۀ دلته د دې
پاره راغلی يم، غواړم چې و تاسو ته گټه در ورسوم، له چا؟ هغه
هم له حكومته.

حکومت هم پر کور ناستو ته روپی نه ورکوي، داسې هم نه ده، چې زموږ په بیت المال کې حق نشته. شته که چیرې خپل حق، له بیت المال ډاډه کوي، نو یو ذریعه به ورته جوړوي.

که چیرې ته ذریعه نه کړې ورته جوړه، نو پر بیت المال داسې خلک نه دي ناست چې راشي ستاسو حقوق کور ته درته راوړي. زه چې دلته راغلی يم، ځان ستاسو خیر خواگم، دایو ذریعه مي په لاس کې ده، لکه د نجونو سکولونه. زه غواړم چې په دې ذریعه وتاسو ته خپل حقوق در ورسېږي. ملکداد چې د نسوارو د ډیپي په هنداره کې خپل مخ ته کتو، سر یې را پورته کړو.

"سړیه! پر کومه لاره چې راغلی یې، پر هغه بېرته لاړ شه، موږ تعلیم نه کوو".

مولوي صاحب: "موږ دي پر پیري شک لرو، ته مریدان نیسې. موږ په هلکانو تعلیم نه کوو، ته یې په نجونو کوې".

محیب چې د صدری له جبهه د شمال را کښو "مولوي صاحب! دا مقصد مې نه دی چې تاسو په نجونو تعلیم وکړی.

مقصد مې دا دی چې عزیزان مې یاست، دا ښه مې درسي، یواځې یو ځای محکمه ورکړی، نوم به یې د سکول وي، تنخوا به در راځي، نیمه به ته اخلې، نیمه به ملک صاحب.

یو ښه بیلګه به در جوړ کړم، په هغه کې به څوک واړه وي نور افسران راځي نه، که چیرې راتلو هم زه به ورسره يم. مولوي صاحب ملکداد ته مخ ورواړاو.

"خبرہ بی دہرہ بی خایہ نہ دہ، خوار زموږ د پاره وای، د حکومت روپی دی پر موږ بی لور پږي".

محیب له مخ خولې پاکې کړې وې، بېرته یې د سمال جیب ته کړو.

"هو مولوي صاحب! خبره ده هم داسې، اوس خوسکول کچه دی، تنخوا یې دوه زره ده چې کله پوخ شولس، پنځلس زره به یې تنخوا وي".

مولوي صاحب پټه خلگو کې شاوخوا کتل.

"څنگه ملکداده! د لېوۀ له خولې بنسگری هم نښه دی".

محیب چې له جیبه کاغذونه را وکښو.

"مولوي صاحب! ډېر خوشاله شوم چې ستا غوندي عالم سره مې ولیدل.

مولوي صاحب! دوه کاره لاپاته دي، یو به پردې کاغذ ستا

دستخط او بل د دې ناستو خلگو گوتې چې له تنه څخه ستاسو

تنخوا شروع شي او بل یو داسې ځای را وټاکي چې زه بیلډنگ

پر جوړ کړم یا یو ورځ افسر راسره وي وریې ولم".

دوی پر هغه کاغذه گوتې لگولې، پر ځای سره رغېدو، اخیر یې

پر دې فیصله کړه.

ملکداد چې "د هغه ورک شوو ځای ورنښکاره کړی، که چیري

حکومت دعوه کوله هم پټه دوی به یې وي".

محیب چې د مولوي صاحب له لاسه کاغذونه ورنیوو "سمه ده،

هرځای چې وي، وماته یې رانښکاره کړی" دوی یې رخصت کړو.

منو، محیب هغه نږدلي کور ته بوتلو، د کوم کور نقشه چې يې مور ورته جوړه يا ويله وه يادده په ياد وه.

محیب د هغې خونې په دروازه کې ودرېدو چې دروازه يې نه وه، خود به يو وخت کليوالو کښلې وه، له دنته يې شميره مرغۍ پر راووتې، په خونه کې يې لاندې باندې وکتل، د خونې چت سوري سوري وو چې اکثره لرگي يې مات وو، پاته لرگي يې مرغيو خاشې کړي وو.

د مرغيو د چيچيانو شور وو، پاته مرغۍ هم يوه، يوه تر سوري، سوري چت ووتې چې ځای په ځای دېوال هم د ناوې اوبو سره چاک کړی وو.

ځای په ځای بېخي رڼا تر ښکارېده، وده هغه د ويرې شپې ور په ياد شوې.

که څه هم دی ډېر ماشوم وو چې دوی به کله مور له ويرې د خونې په يوه کونج کې ويده کړو، کله په بل کونج کې. هغه شپه ور په ياد شوه چې دوی ته مور پر خوله لاس ورنیولې وو، پټ، پټ يې له دېواله سره، د سپوږمۍ په رڼا کې روان کړي وو.

يې اختياره يې په سترگو کې اوښکې راوگرځېدې، ويې ژړل. منو چې دده سترگو ته کتل

”صاحبه! خبر دی پر څه دي وژړل؟“

محیب چې له اوښکو يې ډکې سترگې ورواړولې “پر دې وران کور چې زموږ پښتانه په څنگه ځايونو کې اوسيږي.”

له منو سره یې خدای پټه امانی وکړو، خپل دو تر ته لاړی.
سهار یې خپل افسر ته، د خلگو د مطمئنه کېدو کیسه وکړه،
استاده پیدا کول لا پاته وو، افسر ډېر خوشاله شو.

محیب ته یې پر درخواست څه لیکل
"محیبه! ته اوس خپل کور ته لاړ شه چې راغلي د نورو
سکولانو غم به بیا خورو".

محیب له افسر سره خدای پټه امانی وکړه، د کور پټه لور راروان
شو، کور ته ناوخته ورسېدو.

له ناوخته ډوډۍ خوړلو وروسته، پر بستره وغځېدو، سر یې پر
بالنټ یښی وو، مور او خور یې و سرته ناستې وې، ده د دوو
تېرو شوو میاشتو حال ورکاوه.

بختیالی: "ښه! زویه کلې ته هم ورغلي".
محیب چې پټه خندا یې وویل "هو موري".
بختیالی: چې د ښمن د ښمنې یې هېره شوه.
"ښه زویه! زموږ خونو ته ورغلي؟".

دی پر بستر اوښت "هو موري! سبا یې که خیر وو عکسونه صفا
کوم بیا به یې وگورې، اوس به موري ویده شوو، زه ډېر سترې
یم، سبا به که خیر وو خبرې کوو".

سهار پر چای یې خاخان ته د کلې او سکول ټوله کیسه وکړه.
خاخان چې د ده له خوږه پېسېدلو سترگو ته کتل "وروره! دا خو
دي ډېر ښه کړي دي، اوس به ښځینه استاده چیري غواړو؟".
محیب چې سترگې یې په زرینه کې وې.

"للا! دا د بابو اقبال لور سبق ویلی دی، دا به نو کړي نه کوي؟".

خاخان چي هم سترگي د زريني د لاس پۀ تېلو او ږمنځ کي وي
چي دته يي راوړو "حال به يي وکړو". بابو اقبال ته ورغلو، دروازه
بي وټکوله، هغه راغلي، پۀ دروازه کي ولاړ وو.
خاخان پۀ کوڅه کي يوي او بلې خواته کتل، ټوله کيسه يي ورته
وکړه.

چي دى بېرته پر شا غبرگېدو "سمه ده، زۀ به له لور سره صلاح
وکړم".
د دۀ شا ورته وه.

د خاخان له شاوړسې ږغ شو.
"ها بابو صاحب! دا يوه خبره مي هېره شوه، محيب ويل چي تر
هغه د دۀ و لور ته، روپۍ پر کور ورکوم، ترڅو چي موږ هلته پۀ
کډه ځوو.

کله چي موږ پۀ کډه ځوو، تۀ خو هم اوس پېنښن يي، تۀ به هم په
کډه راسره لاړ شي.
که تۀ چيري نۀ تلې، ستا لور به راسره لاړه شي، زموږ پۀ کور کي
به اوسېږي".

بابو سهار د خپلې لور کاغذونه ورته راوړو.
تر هغه محيب د بابو اقبال د لور تنخوا، کور ته وراوړله.
د ملکداد او مولوي صاحب روپۍ يي، له خپلې تنخوا وړکولې.

کہ خہ ہم شکیلہ لہ وپوکوالی د دہ ی کورتہ تلہ راتلہ
چہ کلہ محیب نوکری ورلرہ پیداکرہ، هغه وخت بی بیخی تگ، را
تگ نور ہم زیات شو۔

هر وخت به بی لہ زینبی سرہ، د کور پئ کار کی مرسته کولہ۔
د بختیالی شکیلہ ډبرہ خوبه وه۔

خاخان د کرکی وخنګ ته کت یینی وو، د رنگونو واره، واره
ډبیان پئ کرکی کې پراته، پئ هر رنگ د خپل ډبی سر لړلی وو۔
تر کرکی سره هوا راتلہ، وخنګ ته د کرکی پرده بی پورته، پورته
کولہ۔

د خاخان خپل انځور کړی تصویر پئ لاس کی وو، چہ مور بی
راغله، د کت پرزی کنبهسته، تصویر ته بی کتل۔
بختیالی "زویه! دا تصویران خلګ به نه یاده وي۔"
خاخان تصویر مور ته ونيو "مورې! دا یوه فلمي اداکاره ده۔"
بختیالی دده د لاسه تصویر وړنيو۔

زویه! تر دې تصویره مې یو خبره راپه یاد شوه چې له ډبره وخته مې
پئ زړه کې ده، نن به ورته وایې، نن به ورته وایې۔
خاخان "خنګه خبره؟"

بختیالی "زویه! زه چې د شکیلې تورې غټې سـ"رگې، سره گني
وېنستان، د سپین مخ پراخه گردۍ کاسه، او بنائسته مرمړین
غانبونه ووينم، زړه مې وغواړي چې بابو اقبال ته ووايه، دا لور را

کړه، زما و زوی محیب ته . بیا بېرته پښمانه شم، له ځانه سره ووايم.

يو خود خاخان واده نشته بل که څه هم دوی پښتانه دي، لهجه يې له موربه جدا ده، دود او دستور يې له موربه جدا دی.
دا وخت يې مور داسې محسوسه کړه چې يو چا غورځيولی دی، زما خبرې اوري.

شاته يې وکتل چې شکیله و زرينه يې وليدې، شک يې په يقين بدل شو، خبره يې واپروله.

"خاخانه زويه! د محیب په مسافري کې ډېر وخت وشو چې حال احوال يې نه دی راغلی، تا يې يو باسخواست (درک) کړی وای، چې روغ جوړ دی؟"

چې د دوی خبره ختمیده، د محیب توخی شو دتنه راغلی.
خاخان او مور ورولاړ شو، په غېږ يې روغې ورسره وکړو.
مور يې نارې کړې "زرينې لورې! اوبه راوړه." زرينې چې اوبه راوړې، محیب يې وليدو "عمر دي ډېر دی، هم دا اوس مې يادولې راغلي، محیبه وروره!"

غېږ يې پر وگرځوله، زرينه چې د مورکې نن خويمه ده چې په خوله کې وې، هم دا اوس، اوس يې ياد کړې.
زرينه چې چای راوړلو ته ولاړه شوه، شکیله ته يې د محیب د راتلو وويل.

شکيلې چې دچای چائينکه پر ښو "زرينې! نن يوه د زړه خبره په خوله درته وکړم، بده خوبه يې نه گڼي."

زرينې چې پيالې په پتنوس کې ښوې "نه نه شكيلې خود يې وکړه، ولي به يې بده گڼم".

شکيله چې سترگې يې د زرينې په لاس او پتناسه کې وې "له ډېره وخته مې زړه دا غواړي چې له محيب سره کښېنم، يو څو خبرې ورسره وکړم".

زرينې چې له اوږه چاينکه را کوزوله "دا خو اسانه ده، اوس چې زه ورغلم، د را ناره به کړم چې شكيلې دلته راشه، ته هلته يوازي څه کوي، ته چې راشې، بس روغې به ورسره وکړې".

زرينې چې پتنوس را واخيست، دا هم ورسره ولاړه شوه "سمه ده".

زرينې چې چای ور وړې، پيالې يې ډکې کړې بيا يې ناره کړه "شکيلې! دلته راشه، ته هلته يوازي څه کوي".

شکيله چې په دروازه کې ولاړه وه، سوکه، سوکه راغله، د زرينې له څنگه کښېنسته.

محبې چې سترگې ورواړولې "شکيلې! څنگه يې؟".

شکيلې چې سر کښته ځړولی وو، غټې تورې سترگې يې مړې وواړولې "زه ښه يم محبې صاحب، ته څنگه يې؟".

محبې چې د مور له لاسه د اوبو گلاس نيوو "زه هم ښه يم، ستاسو په کور کې څه حال دی، موږ او اقبال صاحب هم ښه دي؟".

شکيلې چې د زرينې د پروني سپڼسي، په دوو گوتو سره پېچل، سترگې يې مړې ورواړولې.

"هو ټول ښه دي".

محبې چې د چای اخري پياله کښېنوه، ولاړ شو، د جرايي يې کښلې.

”لالا! زہ یواری ڄم، یو ڇڏ ڪار مہی دی، بہرہ ڙر راڄم.“
شکیلہ تردۂ لہ مخہ ووتہ.

محبیب ڇہی لہ کورہ ووتو، پڻہ ڪوڇہ کي روان وو ڇہی شکیلہ یی
ولیدہ پڻہ خیلہ دروازہ کي ولاڙہ وه، لہ هڻي خوا ڇہی محبیب بہرہ
کورہ را رهي وو، شکیلہ لا پڻہ دروازہ کي ولاڙہ وه، محبیب تہ یی
کتل.

محبیب شڪي شو ڇہی ددوی تر کور را تہر شو، شاتہ یی وکتل،
شکيلي لا پڻہ دڙہ پسي کتل،
د محبیب تبیت سرہ گڏ وڃ شو.

تولہ شپہ یی پر دڙہ سوچ کاوڙ ڇہی ”د دڙہ نجلی، ڇڏ مقصد دی، پڻہ
دروازہ کي ولاڙہ وي؟“

خير سہار کہ ولاڙہ وه پوئستہ بڻہ ڇیني کوي، سہار ڇہی محبیب را
ووتو، پڻہ ڪوڇہ کي روان وو، ددوی تر کورہ یی و دروازہ تہ کتل،
شکیلہ نہ وه ٺڪارہ.

لہ خان سرہ یی وویل، ”بڻہ یی ویلي دي ڇہی پہ خان کي ويني، هڻہ
پڻہ جہان کي ويني“ پڻہ دڙہ سوچ کي ددوی تر کور تہر شوی وو ڇہی
شاتہ یی وکتل، شکیلہ ولاڙہ وه، بہرہ را غبرگ شو،
شکيلي ڇہی دی ولیدو، دروازہ یی بندہ کرہ، ماخوستن یی یوڀ او
بلہی خواتہ وکتل ڇہی ڇوڪ نہ وو، زرینہ تہ یی وویل ”سبا شکیلہ را
وغواڙہ، زما پڻہ ڪار دہ.“

زرینہ واڙہ وڃندل ”سمہ دہ ورورہ!“
پڻہ دا بلہ غرمہ ڇہی محبیب لہ ٺٺارہ راغلی، شکیلہ راغلی وه،
پڻہ گونجی تندي او برگو سترگو یی شکیلہ تہ کتل.

تہ شرم نہ لری چي پٽ دروازه کي ولاړه يې.
 شکیله چي له خولې سره يې د پروني خاک نیولی وو، واره واره يې
 خندل "صاحبہ! د دې کوڅې ټولې ښځې پٽ دروازه کي درېږي، یوه
 زه خونه یم".

محیب چي سر کښته څړولی وو، را پورته يې کړو، پټ قهر يې ور
 وکتل "منم چي درېږي، خو ته باید داسي ونکړې.
 زه چي کور ته راځم، تاپټ دروازه کي نه ووينم. که مې وليدې بیا به
 دي وخیر ته سترگې وخېږي".
 شکیله چي مخ يې د زرینې پټ خوا وو "سمه ده صاحبہ! چي ته
 راتلې بیا وما ته حال راکوه".

محیب چي په خونه دننه کېدو "هوزۀ ستاد پلار مزدور یم".
 شکیله ولاړه شوه، کټ، کټ ويې خندل، د دې پټ لهجه يې وويل.
 "یوه به کوي".

ده چي پټ خونه کي خپلې کښلې، سترگې يې پټ هغه بالنسټ کي وې
 چي دېوال ته پروت وو. له هغه ځايه يې وويل "زرینې! دا شکیله
 پوه کړه، زه دا نمک حرامې نه کوم. که یو چا وليدو څه به وای. ته
 خبره يې چي زه د دې کوڅې، د هر سړي، قدر کوم، خدای تر دې
 ځايه را ورسولم، د دې کوڅې خلکو، نن زه داسي نمک حرامي
 څنگه وکړم؟".

زرینې چي کړکۍ سره پوري وهله "سمه ده وروره! زه به يې پره
 کړم".

پټ دې بله ورځ اقبال بابو راغلی. پټ خونه کي پر کټ داسې ناست
 وو چي دواړه پښې يې لاندي څړېدې، بختیالی ته يې وويل "د

شکيلي غوڻستنه ده چي زه محيب سره واده کول غواړم، ته خبره يې
زما دغه يوه لور ده او اختيار مې هم ور کړی دی چې دې گوته
پرکښېښوه، بس موږ يې وهغه ته ورکوو، هم موخوښ دی.

بختيالی چې پر کټ بالښت ورته ږدلی "سمه ده وروره، موږ به
صلاح سره وکړو، صلاح نو بل له چا سره کوو، يو شاه جي دی له
هغه سره به ووينو." ماښام چې خاڅان او محيب راغلو، بختيالی د
اقبال بابو کيسه ورته وکړه.

د محيب د ښيښې له اوبو ډک گلاس په لاس کې وو. په اوبو کې
يې کتل چې ويې خنډل "مورې! زه به شرم نه لرم، چې لالا به يې واده
ناست وي، زه به واده کوم."

خاڅان چې د ده وټکو سپينو، ورو غاښونو ته کتل "نه وروره! دې
ته به نه گورو چې ستا واده شته او زما واده نشته.

دې ته به گورو چې زموږ گټه په څه کې ده، دا ښځه چې موږ
غوښتای، په سوالو مو نه شوه پيدا کولای، نن سړی کور ته درته
راغلی دی، په سوالونو يې درکوي.

يو خو ته او دا په خبره سره پوهېږی بل به دي هغه د سکول کار په
جوړ شي.

زه خو هسې هم د ښار ښځه نه کوم. په ما مه پرېشانه کېږه.
زه چې بيا کلې ته لاړشم، په هغه خپلو اوښپنو او شپنو کې به يوه
پيدا کړم.

محيب که هر څومره ځان دلې دورې کړو، خو بختيالی او خاڅان تر
خپله خبر نه تېرېدو.

خو ورڃي ڀس اقبال بابو بيا راغلی، يو ڀنڊ ڪتاب ٻي هم پڻ لاس
کي وو.

له خپلي سره پر کالي کڻڻستو.

”بختيالی! ڇنگه شو خوري صلاح مو وکړه!“

بختيالی ”هو وروره! ماڻام چي ځاځان راشي، زه او ځاځان به کور
ته درشو.“

اقبال چي د ولاړېدو هڅه کوله ”خوبه مې ده، زه به انتظار کوم. ښه

دی سره وبه رغېږو، تاسو به هم يو څوک لری، زه به ٻي هم لرم.“

بختيالی چي دلته يوازي بيا د سوچونو له دنيا راووته، داسي ٻي
محسوسه کړه. لکه له خوبه چي را وينه شي، له ځان سره ٻي دا

غاړه وکړه.

خپل د خوږم خپل له خه دي

خپل د نورو په نامه دي

ماڻام چي ځاځان راغلی، بختيالی او ځاځان د اقبال بابو کور ته

ورغلو، ورځ او وخت ٻي سره وټاکلو.

دغه رنگه د بختيالی په ژوند کې. د ښادی اوله ورځ راغله، چي دا

له خوشالي په دې نه پوهېده، چي زه خه وکړم خه نه؟

محیب پڻ خپل دوتر کي ناست وو چي خپل افيسر
وغوڻبتو، ورغلي.

”محبيه! ستا د سکول خو دوه کاله پوره شو، اوس بي د
پخېدو ارډر شوی دی. پر لس تاريخه سيکريټري راځي،
گوري بي.“

ته هغه استاده ته حال ورکړه چې پڻ هغه ورځ حاضره وي او
يا بي ماشومان صفا وي.

محیب وويل ”سمه ده سر! بي غمه شه“ راووتو.
يو ليک بي وليکلو. د خپل نائب قاصدي لاس بي ورکړو،
چي دا زموږ تر کوزه ورسوه، اقبال صاحب ته بي دوی پڻ
خپله رسوي.

دی پڻ خپله سهار له ډرائيور سره پڻ موټر کي سپور شو.
کلي ته ورغلي.

د کلي خلگ بي پوه کړو چي ”زه پر لس تاريخه افيسر
راولم. تاسو دا ورته ووايست. چي دا ځای را پوخ کړه.“
نور ما او کار سره پرېږدی.
ملکداد چي سترگي بي دده پڻ څه ه کي وې. د يو شناخته

گمان بي پرکېدو.
”صاحبه! که بي چيري ماشومان طلب کړو.“

محیب چي سترگي بي د سکول د سرای پټه نږېدلې، کنډو،
کنډو دېوال کې وې "هغه زه پوه شوم او کار".
پټه هغه ورځ دینک کاکا هم پټه خلکو کې موجوده وو، دی يې
وپېژندلی.

محیب مخ وړ واراو "کاکا ته هم د دې کلي يې؟".
دینک چي پټه برېتو کې يې خنډل "هو، ولي؟".
محیب د سترگو له اشارې سره سم.
"بل وخت هم زه راغلی يم، ته مې نه يې ليدلی".
دینک: "هو زمانن اوله ده چي درته راغلی يم".
محیب: کاکا "بيا خونو ملامت يې".
دینک: "هو ملامت يم".

محیب چي مخ د ملکداد پټه لور وړ واراو "چي ملامت يې
بيا پر لس تاريخه د شلو کسانو ډوډۍ وکړه".
دینک چي ده ور خبرمه لاس ونيوو، پټه وره خندا کې يې
وويل،

"عجبه ده، ډوډۍ پټه ما کوې، روپۍ مولوي صاحب او
ملکداد ته ورکوې؟".

محیب چي يې لاس پټه لاس کې ټينگ کړو "کاکا عجبه خبره
کوې، مشرد مېرپيانو هم وي".
دینک چي يې لاس له لاسه کېتو "سمه ده تر يوه سېرلي به
تېر شم".

محیب کاکا کور دي ودان.

يوه، يوه ته يې د رخصت لاس په لاس کې ور کاوو، چې
محبيب رخصت شوو.

دينک کور ته راغلی.

"بنځې! عجبده درته وکړم، شاوخوا يې وکتل څوک نه وو.

ته خبره يې د سکول افيسر څوک دی؟"

بنځه چې له گوډي يې اوبه را اخيستي "ته سپړه زه څه په
خبره يم."

دينک چې يې اوبه له لاسه وراخيستي "افيسر محبيب
نومېږي، د بختيالي زوی دی."

بنځه چې د ده د لاس لوبښي ته انتظار وه "دا څه وايې، د
ملکداد پر کور خو خاوري نه وراوړي؟"

دينک چې بېرته لوبښی ور کاوو.

"بنځې! په نيت به يې خدای خبر وي، اوس خو پر لس
تاريخه راځي، د شلو کسانو دوی به ورته کوو."

بنځه چې روانه وه، نوک يې ونيوو "خود يې ورته کوو،
دووی د ده تر سر جاري ده.

سپړه! ته يې بنه پېژنې، د بختيالي زوی دی که بنزی؟"

دينک چې د دې ولاس ته کتل، په لوبښي کې پاته اوبه يې

تويولې "نه زه يې بنه پېژنم، د بختيالي زوی دی، بنزی يې

نه دی، محبيب نومېږي."

پر ننه تاريخه شكيله او اقبال صاحب را ورسېدو.

محبيب چې د سرای په دروازه کې ودرېدو.

"اقبال صاحب ازه که خیر وو، سهار وختی له ماشومانوسره
راخم بیابنه سکول ته که خیر وو خو".

اقبال صاحب چې دننه په دروازه کې ولاړ و "دلې پاته شه،
شکیله خوڅه ناولده ننه ده".

محبیب چې ده تلو هڅه یې کوله.

"نه نه زه یوځای میللمه یم".

سهار وختی محیب راغلی، خو ورې نجونه او ماشومان یې
په موټر کې کښېنولي وو، دوی یې هم را واخیستو، د
سکول په لور روان شو.

چې کلې ته ورسېدو، د دینک کاکا کور ته ورغلو، هغه یې
بنه خدمت وکړو.

دا یوه حرکت د دینک خوند نه ور کاوؤ، چې وده به یې
وکتل، په برېښو کې به یې وخنډل.

اخیر یې دینک کاکا ته هغه بسکت ور کول، چې له ځانه
سره یې راوړي وو، د افسر د پاره، هغه یې ور کول پوه یې
کړو.

افیسر ډېر ناوخته شو چې دوی ډوډۍ وخوړه، اوس یې د
روانېدو تیارې کوله، د هلکانو نارې شوې "هغه دی بل
موټر راغلی، هغه دی بل موټر راغلی" چې موټر رارسېدو،
دوی د سکول له مخه سره ټول ولاړ وو.

یو درخواست یې د ملکداد په لاس ور کړی و. او بل د
شکیلې.

موټر ودرېدی هغه افسر و. راکښته شو.

محیب چي ور مخته شو.

صاحبہ! ڊپر ناوخته شوې، بېخي ڊپر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړي، موږ هم در روانېدو.

افیسر چي گهړي ته وکتل.

"اوف! دا خو درې بجې دي، پۀ تاسو خو مې ډېره شپانه وکړه".

محیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چي بل کړي سگرېټ يې پۀ خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۀ جېب ته کړي، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلې درخواستونه ورکړو.

له هغې خوا چي راغلو، افیسر پۀ ولاړې له موټره سره، یو

پیاله چای وڅښلې، روان شو.

محیب راغلو د ډینک کاکا پۀ کور کې يې، ښې پۀ تسلي

چای وڅښلې.

بیا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان پۀ موټر کې

واخیستل، او خپلو خپلو کورنو ته یو وړول،

دی په خپل دفتر ځینې کوز شو. پۀ هغه شپه، شپه يې

ډرائیور له اقبال صاحب او شکیلې سره ولېږلی، کور ته يې

ورسولو.

محیب پٽ کلي کي ڊسڪول پٽ بهانه سراي شروع ڪري.
 ڪه ڇه هم سراي ڪچه وو، خو نقشه يي داسي وه چي کليوال ٽول
 ورته حيران وو.
 اوس به محیب يوه نه بله ورڇ ضرور کلي ته تلو، يو ورڇ خپل
 افيسر ور و غوڻبت.
 "محیبه! ستا هغه کلي ته ببخي تله را تله ڊهر شول، له هغي
 استاد ي سره خودي خبره نه شوه اورده؟"
 محیب چي ڊده ومخته پر چوکی ناست وو، واره يي وخندل
 "سر! هم داسي بي وگنه."
 افيسر چي پر کاغذ يو ڇه ليکل.
 "محیبه! خيال ڪوه داسي نه وي پښتون وطن دي"
 محیب چي نظريي د افيسر پٽ نري گوتو کي وو "نه نه صاحبه!
 داسي نه ده، هغه استاده ماغوڻبتي ده، ڪه مي ڇه هم را واده ڪري
 نه ده، سر! زه به نن ٽوله کيسه صفا، صفا درته و ڪرم چي زه دا
 سڪول ڇه ڊول چلوم او ڇه مقصد مي دي؟"
 افيسر ته بي ٽوله کيسه و ڪړه
 افيسر چي قلم يي پر کاغذ بر سره پر پښودي، پٽ چوکی کي
 وغڙهو "نه نه بس."
 محیبه! له ننه پس ته له دي کلي بند يي، ستا پر ځاي به زه دا
 ڊيوتي ڪوم."

محیب چي سر کښته څړولی وو، خپل شونډ يې په غاښو کې نیولی وو، له ځانه ورک غوندي ښکاريډو، بېرته يې سر را پورته کړو.

”نه سر! وتاته زحمت نه درکوم، زه ور سره پوهېږم.“
افیسر چي په چوکۍ کې راجگ شو، خپل قلم يې بېرته ور واخیستو.

”نه نه سر خلاص کړه، که چیري نه مني، نو ورځم هغو خلکو ته دا کیسه صفا، صفا کوم.“

محیب چي سترگي يې بېرته له افیسره را واپولې.
”نه نه سر! که مې مور خبره شوه، بې وعدې به سړه شي، دامي د مور ارمان دی.“

افیسر چي خپل لیکل شروع کړو.
”بس ته سبا کور ته لاړ شه د کور کارونه او خپل واده به وکړې، زه پوه شوم او هغه کار.“

محیب چي ولاړېدو.
”سر! څنگه چې ستاسو خوښه وي.“
له افیسر يې رخصت واخیستو، ښار ته راووتو، په بس کې سپور شو.

کور ته چي ورغلی، بېخي ناوخته وو.
د ډوډۍ دسترخوان غوړېدلی وو. کهول ټول پر ډوډۍ ناست وو
دهم لاس و مینځل. ځاځان خندل.
”هلهکه محیبه! شکیله درغلې وه، خو یو څو شپې به دي په کولې،
تا بېرته په هغه ورځ را ولېږله.“

دي خاموشه ناست وو.

د بختيالي چې جوړه گوله په لاس کې وه. خولې ته يې وپلټه. لاس يې تم کړو.

"محبيه زويه! څنگه دي کړو سکول؟"

محبيب چې د مور په لاس کې گولې ته کتل "مورې! ما خود سکول په بهانه په کلې کې سرای شروع کړو."

بختيالي چې گوله يې په خوله کې وه.

"زويه! دا کار به دي بې صلاح نه شروع کاوؤ."

محبيب چې له ډوډۍ سوځلي ځايونه بېلول "مورې! ما شروع کړې."

بختيالي چې بله گوله تر مخ پر اته غاب ته وروړه.

"زويه! مزدورانو ته دي څوک پرېښودل؟"

محبيب چې ډوډۍ بس کړې وه.

"مورې! خپل افيسر."

نورو ډوډۍ خوړه. ده ټوله کيسه ورته وکړه.

بختيالي چې سترگې يې په غابونو کې وې. زرینې سره يو ځای کول.

"زويه! ښه شو چې راغلې. موږ هم پرېښانه وو چې دا هلک اوس

څه شو چې نه راځي.

اقبال صاحب دا څویم وار دی چې راځي وايي "زه تيار یم. زغ ستاسو له خوا دی" موږ وتاته کتل. د واده تاريخ مونږ دی معلوم

کړی.

محبيب چې دسترخوان ټول شو. ځاځان ته ورو ولاړ شو.

محیب: "لالا! استری مہ شی".

له هغه وروسته یې له مور او زرینې سره روغې وکړو.

بختیالی: "خاخانه زویه! اوس له محیبه سره د اقبال صاحب پر خبره وږغېږه".

محیب چې بیرته کښېنستو.

"مورې! دا خوستا او دللا کار دی، ورځ به مو ورسره ټاکله".

بختیالی چې سترگې یې په زرینه کې وې، سره نغښتي
دسترخوان یې په لاس کې نیولی وو، د خبرې د ختمیدو په
انتظار کې وه.

"زویه! کار خود زما او دللا دی، موږ دا هڅه په دې وکړه چې
داسې نه وي، دده ضروري کارونه وي، موږ دلته د واده تاریخ
معلوم کړو".

ماښام اقبال صاحب خبر شوی وو چې محیب راغلی دی، په سهار
یې مخه ور وکړه، کور ته ورغلی.
بختیالی سر مینځلی وو، تر مخ یې هینداره، تېل او ږمنځ پراته
وو چې دی یې نوک نیولی ولیدو، ژر، ژر یې پرې پړونی پر سر کړو
"راځه راځه خدای دې راوله".
اقبال صاحب چې خپلې کښلې.

"بختیالی! خاخان او محیب چېرې دي؟"

بختیالی چې هینداره، ږمنځ او تېل سره ټولول
ته کښېنه، رابۀ شي.

خاخان هم له خونې راووتو، دروغې پر وخت چې دده ولاړېدو
هڅه کوله، خاخان ورته کښېنستو.

له روغبره وروسته، خاخان هم بل بالښت ته څنگ ووهلو.
اقبال صاحب چې د خاخان په خوا کتل د کار خبرې به کوو، زه
روان یم، یو ځای ډېر ضروري کار لرم.

وروره! ته به وایې د دې سړي اوس څه تازيله ده چې هره ورځ
راځي او هله، هله یې جوړه کړې ده.

وروره! د نجلۍ شیان نیم دباندي په برامده کې پراته دي، نیم په
خونه کې، ته خبر یې، زموږ ډېر وړوکی سړای دی، دوې خونې
پکښې دي،

په یوه کې د نجلۍ شیان پراته دي، په هغه بله کې موږ گزاره
کوو.

خاخان چای اچولې، سترگې یې په پیاله کې وې.

"په کومه ورځ چې ته تیار یې، موږ تیار یو."

ده پیاله وځان ته نژدې کوله چې په ژړغوني انداز یې وویل "را
روان اتوار".

خاخان چې پر خپله بیرته لاس تېراوو.

"سمه ده، ته به هم خپل پاته کارونه وکړې، موږ هم."

اقبال صاحب چې د پیالې له تشېدو سره سم ولاړ شو "د خدای په
امان".

خاخان چې هم ورسره ولاړ شو.

"په مخه دي ښه."

بختیالی چې د خاخان له څنگه سره ناسته وه "زوی دي ومړه

اولاده چې اقبال صاحب نن لا ژړغونی وو."

او بالاخير هغه اتوار هم راغلی چې اقبال صاحب او بنخي ژړل،
 خا خان او بختیالی لاسونه سره کړي وو، یو هم له خوشالی پټه
 خپلو جامو کې نه ځایېدلو، د کوڅې بنخي یې له کوره وتې او پټه
 کور ننوتې.

ماښام د کوڅې د ټولو خلکو ډوډۍ د دوی پټه کور کې وه.

د واده دوي مياشتې پس، محیب خپلې ډيوټۍ ته لاړ.
دورې يې له خپل افيسر سره وليدل، خپل حال يې وركړو.
"سرا ته اوس خپل حال راکړه، څنگه يې زما له قريبانو سره،
په ژبه پوهېږي او كار پرڅه حال دی، تر کومه ځايه رسېدلی
دی؟".

افيسر چې په برېتونو کې خنډل، دده پر مخ يې دوو، وړو
تازه ټپونو ته کتل.

"محیبه! کار ډېر ښه روان دی، قريبان دي هم نور ښه دي، يو
په دينک مي سر نه خلاصېږي چې څنگه سړی دی؟، خير
زياته كار سر ته رسېدلی دی، يوه مياشت كه يې لا وغوښته.
دا يوه سړي څه ستړی کړی يم، لکه هغه نجار ډېرې روپۍ يې
پاته دي، له ماسره وې نه چې ورکولې مې.
زما کور به و تاته نه وي معلوم، شپېته تنه دي، د مزدورۍ
يې يوزه يم.

زموږ کورونه خو ښه در معلوم دي چې گټې يې يو، خټې يې
سل".

محیب چې جېب ته لاس کړو، درو پوښچې يې راکښې.
"سرا غم يې مه کوه، روپۍ مې راوړې دي، هم ستا کار په
کېږي هم زما".

محیب چي له چوکی ورولاړ شو، صاحب ته یې روپی ورکولې.

"د سرای کار خو که خیر وو، زیاته پای ته رسېدلې دی. هغه د سکول بیلانگ څنگه شو؟"

افیسر روپی گڼلې.

"محیبه! هغه کار تېکدار اخیستی دی، تېکدار مې پوه کړی دی، تر هغه به کار نه شروع کوي چې ته پۀ کډه نه یې ورغلی."

محیب چې افیسر ته ورکړې هغه بقیه روپی یې و جیب ته کولې.

"سر! بیا خودي ډېر بنۀ کړي دي."

افیسر چې نائب قاصد ته حکم وکړو، هغه رجسټر راواخله. "محیبه! پۀ دې کې خپله حاضري ولگوه او ورشه خپله تنخوا واخله، کور ته لاړ شه، زۀ پوه شوم او دوتر، هغه کار وماته دا خو ورځي د کلې ماحول څۀ بنۀ نه ښکاري، دینک سپک، سپک کېږي داسې نه وي، کلیوال ټول پۀ دې خبر کړي او هغه ستاسو تر راتلوله مخه، یو چل جوړ نه کړي."

نن څویم تاریخ دی؟"

محیب چې خپله حاضري یې لگوله "افیسر! نن دریم دی."

افیسر چې بېرته د دۀ له لاسه قلم نیوو.

"محیبه! را روان یوه تاریخ ته به که خیر وو، کار مکمل وي.

که څۀ پاته وو بیا به یې وکړو.

ته به پر یوه تاریخ کډه راولې، زۀ به دورې درته ولاړ یم."

محیب چي ور مخته شو.

صاحبہ! ڊپر ناوخته شوې، بېخي ڊپر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړي، موږ هم در روانېدو.

افیسر چي گهړي ته وکتل.

"اوف! دا خو درې بجې دي، پۀ تاسو خو مې ډېره شپانه وکړه".

محیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چي بل کړي سگرېټ يې پۀ خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۀ جېب ته کړي، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلې درخواستونه ورکړو.

له هغې خوا چي راغلو، افیسر پۀ ولاړې له موټره سره، یو

پیاله چای وڅښلې، روان شو.

محیب راغلو د ډینک کاکا پۀ کور کې يې، ښې پۀ تسلي

چای وڅښلې.

بیا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان پۀ موټر کې

واخیستل، او خپلو خپلو کورنو ته یو وړول،

دی په خپل دفتر ځینې کوز شو. پۀ هغه شپه، شپه يې

ډرائیور له اقبال صاحب او شکیلې سره ولېږلی، کور ته يې

ورسولو.

محیب چي شڪيلي ته د اوبو اشاره كوله.
 "يوه بلا يې نه وهي، مستان هر ځای وخت تېره ولای شي."
 محیب د اوبو له چنبلو سره سم ولاړ شو، خپلې خونې ته لاړ.
 يوگړی وروسته شكيله هم ورغله، د پلنگ پرزی
 كښېنسته، د محیب يو لاس يې په لاس كې ټينگ ونيوو.
 "ستا څه خيال دی، شڪيلي چي دومره سپين سترگي كولای
 شوه، اوس به له تاسره په هغه كلي كې د ژوند شپې او ورځې
 نه كړي تيري."
 په دې بل ماښام چي اقبال صاحب راغلی، محیب لاړو، شاه
 جي يې تر لاس نيولی راوستو.
 ډوډی راغله، وخورله شوه.
 له ډوډی وروسته، شنې چای راغلې
 محیب، شاه جي ته د چای پيال وړپورته كوله.
 خاڅان چي خبره يې په دې ډول ياده كړه.
 "شاه صاحب! زموږ ټوله كورنۍ څه، زموږ لمسبان او
 كړوسبان به ستا احسان منو، موږ خدای تر دې ځايه را
 ورسولو، تارا ورسولو.
 ستا له درسه وروسته، موږ ټولو هغه سړی هېر كړ، چا چي
 و موږ ته يې پر زړونو داغونه را ټيټي وو، په كوټلو زړونو مو
 د ژوند د تېرېدلو لار، تارا ښولې وه، پر هغه لاره خو موږ نه
 دی تر دې ځايه سفر را وکړو."

شاه جي ڇي پڻ رڀڙد ٻڌلي لاس پيال نه نيولي وه "خاخانه استا
ده خبري پڻ مقصد نه شوم پوه؟"

خاخان ڇي د مور له لوره سترگي د ده پڻ خوا واپولي.
"شاه صاحب! ته نه ٻي ملامت، وماته خبري درک نه راکاوڙ
ڇي له کومه خايه ٻي شروع ڪرم، موڊ اراده ڪري ده، خپل
کلي ته پڻ ڪله ڄو."

شاه جي ڇي د خپل سر پر تڪو سپينو وڻستانو لاس تهر اوو.
"خاخانه! دا زما فرض وو، ما خپل فرض پوره ڪري دي، له
تاسو سره مويو احسان هم نه دي ڪري."

خاخان ڇي خپله پيال ٻي ڊکوله.
"شاه صاحب! ته ڪه ٻي احسان نه بولي، موڊ ٻي احسان
گهو، نور بدل خويي موڊ نه شو درکولاي، دا رسته به تر
مرگه در سره پالو."

له دي وروسته ٻي شاه صاحب او اقبال صاحب رخصت ڪرو،
شاه صاحب محيبت تر لاس نيولي ڪور ته بوتلو.
پاته ورڃي ٻي خپل ڪارونه سره سم ڪرو.

د هغه تاريخ پڻ ورڃي ٻي يوه لاري او يو موٽر ونيو، ماڻنام
له ٻي ڊکوخڻي ڊٽولو، خلگو ڊوڊي وڪري ڇي نه شيعه، نه
عسائي او نه هندو پاته شوو.

له ڊوڊي وروسته ٻي لاري ته ڪور ورو اچاورد.
له ٽولو سره ٻي خداي پڻ امانتي وڪرو.

شاہ جي، جبينه، اقبال او د اقبال بڻخه د بڻخو و موتر ته ولاړ وو.

د خدای پټه امانی پر وخت، د درو سره کورنیو او بڼکې څڅېدې.

شپه یې پټه لاره وو، بله، ورځ تر ما پښینه.
چې کلي ته ور ښکاره شو، افسر او دینک د محیب د سرای څنگ ته ناست وو چې لاری او موتر یې پټه نظر شو.
افسر چې موتر او لاری ولیدو.

"دینکه اکا! دا ده د محیب کډه هم راغله."
دینک چې د افسر پټه لور هېران، هېران کتل.
تا اول ولي نټه ويل.

افسر د ده تندي ته کتل، واړه واړه یې خندل "ولي؟
زه څه له یونی درته ښکاردم؟"

دینک: صاحبه زه هم لیونی نه وم، په هر څه پوهېدم، خو په څله مي لاس نیولي وو،
دینک نا کراره شو، په ځفاسته لاړو، خپله بڻخه او ماشومان

یې خبر کړو.

له هغې خوا د ماشومانو نارې شوې.
"د بختیالی ترورۍ کډه راغله، د بختیالی ترورۍ کډه
راغله."

ماشومانو بختیالی څه پېژندله، د پلار له خولې یې
اورېدلي وو.

دوی پټه سرای کې خپل کور سره سماوو، ماښام تیاره
کلیوالو ډوډۍ ورته راوړه.

پټه هغو کې یو منو اکا هم وو چې د بس د سفر خبر یې پټه یاده
وه.

د کورتو وړه ډوډۍ یې راوړه چې میان یې له اصلي غوړو
ډک وو.

دوی چې ډوډۍ وخوړه، وروسته بیا د کور پټه سمېدو اخته
شو، ناوخته ویده شو.

سهار چې راووتو، په کلي کې اواز وه، ملکداد براهیه د شپې
بار شوی دی.

Novel

Bakhtyalai

Author :

Abdul Qadir Mujrim

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library